

Izhaja vsak petek. Posamezna št. 10 din. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejemajo naročniki brezplačno. Celoletna naročnina 500, polletna 250, četrtletna pa 130 din. Za ino-
zemstvo letno 1000 din ali 3 in pol dolarja. Tek. rač. pri Kom. banki v Kopru 65-KBI-Z-181.

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Ivan Renko. Izdaja časopisno založniško podjetje »Slovenski Jadran« v Kopru. Uredništvo in uprava v Kopru, Santorjeva ulica 26, telefon števil. 170. Tiska tiskarna »Jadran« v Kopru. Rokopisov ne vračamo.

ŠE S PRVE KONFERENCE ZK KOPRSKEGA OKRAJA

Potrditev pravilne politike

V zelo plodni razpravi je sodelovalo nad 100 delegatov, posebno pozornost pa so posvetili govoru tov. Staneta Kavčiča in razpravi tov. Borisa Ziherla

S prve konference ZKS novega koprškega okraja, ki je bila prejšnji četrtek in petek v Portorožu, objavljamo drugi del našega poročila.

Po političnem poročilu sekretarja OK ZKS Koper, tovariša Alberta Jakopiča-Kajtimira, po izvolitvi organov konference in po poročilu verifikacijske komisije (od 166 izvoljenih delegatov jih je bilo samo 6 opravičeno odsotnih), se je razvila zelo razgibana razprava o obeh poročilih. Po predlogu predsedujočega dr. Svetozarja Poliča je bila razprava — trajala je v četrtek popoldne in v noč, nato pa še v petek dopoldne — usmerjena tako, da se je razvijala v treh komisijah, nakar so predsedniki vseh treh komisij plenarni konferenci predlagali ustrezne sklepe v odobritev. Vse sklepe, ki jih je v imenu komisije za ideološka, organizacijska in politična vprašanja predlagal dr. Svetozar Polič, sklepe, ki jih je v imenu komisije za delavsko samoupravljanje, družbeno upravljanje in gospodarstvo predlagal tovariš Tone Sturm in pa sklepe, ki jih je v imenu komisije za razvijanje socialističnih odnosov na vasi predlagal njen predsednik Franc Kralj-Petek, je konferenca soglasno odobrila, služili pa bodo organizacijam ZK kot vodilo pri bodočem delu.

Po povabilu k nadaljnji razpravi je ob prisrčnem ploskanju vseh delegatov povzel besedo tudi član Izvršnega komiteja OK ZKS tovariš Stane Kavčič, ki je imel naslednji govor:

Tovariši in tovarišice!

Mislim, da je tako z referatom, kakor tudi z množično diskusijo, in z zaključki, ki so bili tu predlagani prilično izčrpano obravnavana problematika, analize, napake in pomanjkljivosti, ki so pri vas in katere bi morali komunisti videti, jih reševati in popravljati. Zaradi tega jaz ne smatram za potrebno o teh vprašanjih podrobno govoriti. Hotel bi se omejiti predvsem na nekoliko principielnih problemov, ki so v nekem smislu osnovni in tudi specifični za področje vašega okraja.

Mislim, da je enoletna doba, ki je za nami in za katero je bilo dano tudi poročilo in o kateri je govoril tudi referat, prilično z uspehom končana in da je v tej dobi marsikaj napravljeno. Mislim, da to ugotovitev šele tedaj lahko vidimo v vsej njeni jasnosti, če se spomnimo situacije, ki je bila pred enim letom ali pa tudi še preje na tem področju. Kakšna je bila tedaj situacija tu?

Napačne teorije o »zaostalosti« so škodovala temu področju

Na področju obalnega sektorja od-
nosno tako imenovane cone B je
vsekakor prihajala do izraza moč-
na zaostalost v splošno-družbeno-
političnem razvoju, ki je bila po-
vzročena z večletnim stanjem za-
časne rešitve. Zelo močne so bile
negativne posledice te zaostalosti,
ki so, se kazale v najrazličnejših
vplivih, v raznih željah, v različ-
nih konceptih, v različnih pogle-
dih in pričakovanjih glede tega,
kakšna naj bo bodočnost in kaj
naj prinese ta bodočnost. V oko-
liških krajih so ponekod prevla-
dovala precej enostavne, enostrane
enostranske orientacije, ki so bile
same za sebe v nekem smislu po-
zitivne, v nekem smislu negativne
— negativne predvsem zato, ker so
bile preveč enostransko orienta-
ne in ker niso videle celotnega
področja in celotne problematike.
Bila so področja, kjer je bila iz-
ključna usmeritev samo v indu-
strijski razvoj; bila so področja,
kjer so bile zelo močne, pretirane,
neobjektivne trditve in teorije o

zaostalosti in kot posledica tega
tudi pretirane in neobjektivne
zahteve za pomoč, za nekakšen
umetno forsiran hiter razvoj itd.
Bila so kmečka področja, kjer je
prilčno močno prevladovalo mne-
nje, da je možno napredek kme-
tjstva doseči samo z napredkom
individualnega kmeta — proizva-
jalca in samo s krepitvijo nje-
govih individualnih lastninskih po-
zicij, mentalitete in odnosov.
Jasno je, da so vsi ti momenti pri-

Socializem združuje pravice z dolžnostmi

Predvsem je bilo treba najprej
obračunati z vsemi tistimi teorija-
mi, ki so se poizkušale skrivati
za zaostalost, ki so poizkušale si-
cer iz te relativne zaostalosti na-
praviti nekakšno veliko famo
splošne zaostalosti z jasnim raču-
nom na nekakšno veliko pomoč in

na izrazito umetno forsiranje raz-
voja na tem področju. Taki računi
so nujno posivizirali lastne sile.

Drugič je bilo treba obračunati
in obračunavati z raznimi kvazi-
socialnimi, demagoškimi gesli in
koncepti, ki se mi zdi, da še niso
do kraja premagani in s katerimi

Tovariš Stane Kavčič govori

voja v zadnjem letu bil izredno
hiter. Rešene so delno tudi zaradi
objektivnih razlogov, ampak pred-
vsem pa mislim, zaradi take za-
vestne subjektivne politične akci-
je, mnoge stvari, ki bi se prej
tudi lahko rešile pa se niso rešile
in se niso niti poskušale reševati.

Seveda pri takem konceptu je
bilo treba obračunati po mojem
mnenju predvsem s tremi osnov-
nimi stvarmi, ki jih nikakor ne
moremo sprejeti v naš socialistični
koncept in smatrati za socialistič-
ne in za delovne ljudi tega po-
dročja in tudi celotne Jugoslavije
koristne, čeprav mogoče na prvi
pogled zelo prijetno zvane temu
ali onemu.

je treba računati tudi v bodoče.
To se zlasti kaže na ekonomskem
področju, kjer so vprašanja pro-
duktivnosti dela, boljše organiza-
cije, discipline, delavskega upra-
vljanja, pravic delavskega upra-
vljanja in tako naprej mnogokrat
pojmovana zelo enostransko ali pa
celo popolnoma napačno. Celotna
naša socialistična demokracija, ce-
loten naš razvoj družbenega
upravljanja daje našim ljudem
istočasno v roke dve stvari: pra-
vice in dolžnosti. Čim mi govor-
imo samo o pravicah in vidimo sa-
mo pravice, pozabimo pa na dolž-
nosti, na odgovornost, ki se v
zvezi z našim socialističnim raz-
vojem tudi prenaša navzdol, na
vsak organ, na vsakega posamez-
nika — od direktorja do vratarja,
od strokovnjaka do nekvalificira-
nega delavca, tedaj se nam lahko
zgodí, da se za močnimi in lepo
donočnimi socialističnimi parolami
skriva čisto navadna socialdemo-
kratska, po malem anarhična ter
napredku in interesom delovnega
človeka silno škodljiva vsebina. In
— kot rečeno — ta vprašanja pri
vas še niso definitivno pojasnjena.
Tukaj so seveda na delu močne
subjektivne sile, katere so se ču-
tile tudi v diskusiji na tej konfe-
renci, ki se tega dejstva in nevar-
nosti zavedajo, ampak mislim, da
bo treba v bodočnosti ravno za
popolno zmago teh resnično socia-
lističnih odnosov, ki pa jih pred-
vsem nalaga napredek tega po-

(Nadaljevanje na 3. strani)

VOLITVE

v samoupravne organe
socialnega zavarovanja

V torek 21. februarja so bile v
našem okraju volitve v samoupra-
vne organe Okrajnega zavoda za so-
cialno zavarovanje v Kopru, t. j. v
okrajno skupščino in v podružnične
skupščine zavoda v Kopru, Sežani,
Postojni, Ilirski Bistrici in v Pira-
nu. Pred volitvami je bilo 311 pred-
volilnih sestankov, ki se jih je ude-
ležilo 79 % zavarovancev. Ti so iz-
volili 1448 delegatov, od katerih
jih je 1265, t. j. 87 %, volilo člane
okrajne in člane podružnične skup-
ščine. Predlaganih je bilo 144 dele-
gatov za okrajno in 89 kandidatov
za podružnične skupščine. Izvolili
so 61 članov okrajne skupščine in
37 članov podružnične skupščine.
Na osnovi teh podatkov lahko re-
čemo, da so volitve v resnici zaje-
le vse zavarovance na področju
našega okraja, ki so pokazali veli-
ko zanimanje za te volitve in na
svojih predvolilnih sestankih dosti
razpravljali o pomenu in važnosti
socialnega zavarovanja.

V marcu se bo sestala nova skup-
ščina Okrajnega zavoda za socialno
zavarovanje in tudi skupščine nj-
govih podružnic. V čem bo delo im-
naloga teh skupščin?

Skupščina bo morala posvetiti
posebno skrb notranjim pro-
blemom organizacije dela za-
voda in njegovih podružnic, uve-
ljavljanju družbene kontrole za-
varstva zakonitosti, odkrivanju
slabosti, ki se kažejo v službi apa-
rata ZSK in odnosom posamezni-
kov in drugih organov do socia-
lnega zavarovanja. Ustvariti bo mo-
rala širše zanimanje celotne druž-
bene skupnosti za probleme socia-
lnega zavarovanja s stalnim sodelo-
vanjem z družbenimi organi upra-
vljanja v podjetjih in zdravstvenih
zavodih in z organi oblasti. Razem
tega bo morala skupščina še bolj
kot doslej, prenašati izvajanja na-
log okrajnega zavoda na podruž-
nice. S tem bo zagotovljeno, da
bodo prišli zavarovanci na najlažji
način do svojih pravic iz socialne-
ga zavarovanja. Glede na to, da je
socialno zavarovanje nosilec zdrav-
stvenega varstva delovnih ljudi,
da je zavarovancem in skupnosti
odgovorno za kakovost in uspešnost
zdravstvenega varstva ter za tro-
šenje sredstev, ki so za to name-
njena, bo treba, da skupščina po-
veča svoj vpliv na delo zdravstve-
ne službe, oziroma zdravstvenih
zavodov.

Skupščina bo morala pristopiti
opažanjem in predlogom zavarova-
ncev in na tej podlagi sama
ukrepati ali pa predlagati ukrepe
za zavarovanje interesov skupnosti
in vsakega posameznega zavarova-
nca. Tudi bo morala biti glavna
opora predstavniškemu organom, ko
sprejemajo predpise o pravicah za-
varovancev in pri nadaljnji izgrad-
nji njenega sistema, da bo zago-
tovljena najpravičnejša razdelitev
sredstev, ki jih skupnost po današ-
nji zmogljivosti lahko dodeli v ta
namen. Člani skupščine, ki so
prevzeli odgovorne naloge in dolž-
nosti od svojih 30.000 volilcev-za-
varovancev koprškega okraja, se
zavedajo svoje odgovornosti do vo-
lilcev in vse skupnosti ter jim je
ta zavest gibalo pri opravljanju
njihove pomembne družbeno-poli-
tične vloge.

Brzobjanka tovarišu Titu

DRAGI TOVARIŠ TITO!

Dovoli nam, da Te delegati prve redne konference ZKJ za
okraj Koper, prve po priključitvi koprškega področja naši
socialistični domovini, Jugoslaviji, najtopleje in iskreno po-
zdravimo in se Ti zahvalimo za posebno skrb, ki jo posvečaš
nadaljnemu razvoju tega prelepega koščka naše zemlje ob
slovenskem morju. Zavedamo se, da nas prav ta Tvoja velika
skrb zadolžuje za posebno vestno izpolnjevanje vseh nalog, ki
nam jih nalaga naš družbeni razvoj v smeri graditve socia-
lizma. Na konferenci smo ugotovili znatne uspehe, kritično pa
smo tudi ocenili napake in pomanjkljivosti v našem delu pred-
vsem z zreljšča realizacije sklepov VI. Kongresa ZKJ in nje-
mu sledečih plenarnih Centralnega komiteja, zlasti pa Tvojega
pisma beograjskim komunistom in sploh sklepov ter smernic
v zvezi z našo novo gospodarsko smerjo, ki naj ob poštival-
nem sodelovanju sicernega komunista predvsem po Tvoji
zaslugi dá novega poleta nadaljnemu gospodarskemu in sploh
družbenemu razvoju naše dežele za blagostanje vseh delovnih
ljudi v njej. V tem smislu smo na konferenci sprejeli sklepe,
ki nam bodo pomagali, da še boljše opravimo svoje naloge, da v
največji meri odpravimo še obstoječe pomanjkljivosti v našem
delu. Tebi pa, dragi tovariš Tito, obljubljamo, da bomo te
sklepe dosledno komunistično izpolnjevali. Pri tem nam bo v
veliko pomoč zavest, da Ti osebno spremljaš te naše napore
in da še naprej lahko računamo na vse Tvoje razumevanje.

Vse za socializem!

Delegati prve konference ZKJ za okraj Koper

Sprehod POSVETU

Z vzkliki leninizmu so zaključili v Moskvi desetdnevno zasedanje XX. kongresa sovjetske komunistične partije, ki ga je tudi naša javnost spremljala z veliko pozornostjo. Mirno moremo trditi, da nas rezultati niso razočarali. Dvajseti kongres je namreč pokazal velik napredek v sovjetski notranji in zunanji politiki, ostro je obsodil kult osebnosti kot nemarksističen pojav in poudaril nujnost miroljubnega sodelovanja med narodi ne glede na družbene sisteme. Na kongresu so odkrito kritizirali stalinsko politiko in ji naprtili tudi krivdo za nekdanje slabe odnose z našo državo. Predvsem pa je treba povedati, da so potrdili vrsto načel, ki jih že vsa leta po osvoboditvi zastopa Jugoslavija v mednarodni politiki. Naj s tem v zvezi omenimo nekaj stavkov iz referata Hruščeva: »Mi smo prepričani, da lahko store dežele z različnimi družbenimi sistemi več, kakor da žive druga poleg druge. Treba je storiti korak naprej, zboljšati stike, poglobiti zaupanje med deželami in sodelovati«.

Z različnimi komentarji pa so sprejeli rezultate XX. kongresa KP SZ v tujini. Medtem ko je del meščanskih krogov Zahodne Nemčije, Kanade, Anglije, Francije, Italije in Združenih držav Amerike zavzel pozitivno stališče do zamisli miroljubne koeksistence držav z različno družbeno ureditvijo, so izjave nekaterih vodilnih zahodnih politikov precej nezaupljive in rezervirane. Ameriški zunanji minister Dulles je med drugim izjavil, da je nova smer, ki je prišla do izraza na XX. kongresu, posledica neuspehov prejšnje sovjetske politike. Predvsem pa se je obregnil ob nameravano sovjetsko gospodarsko pomoč državam Bližnjega in Srednjega vzhoda ter jo označil kot vmešavanje v notranje zadeve drugih držav. Britanski ministrski predsednik Eden pa je bil v svojih ocenah zmernejši in je med drugim zatrdil, da deli mnenje Hruščeva glede zmanjšanja vojne nevarnosti. Sicer pa je končno očno odložil na pozneje, ker je po njegovem mnenju potrebno še mnogo gradiva preučiti.

Severna Afrika dela Francozom vedno večje preglavice. Upor v Alžiru je zavzel tako širok obseg, da so morali sklicati izredno sejo vlade pod predsedstvom predsednika republike Cotyja. Takoj po seji je predsednik vlade Mollet prebral po radiu deklaracijo, v kateri je predlagal v roku treh mesecev razpis svobodnih volitev v Alžiru in začetek pogajanj o francosko-alžirski skupnosti, če bodo v tem razdobju uporniki položili orožje. Hkrati je zahteval od spuščine posebna pooblastila v zvezi z reševanjem alžirskega vprašanja.

Francija pa ima težave tudi z Marokom in Tunisom. Pogajanja z Marokom v Parizu se vlečejo že dva tedna, vendar še vedno ni nobenih rezultatov. Z namenom, da bi ji priznali neodvisnost dežele, je prispela v Pariz tudi tuniška delegacija. Obe delegaciji sta se postavili na isto stališče: najprej priznanje neodvisnosti, potem pa šele razgovori o prihodnjih odnosih obeh dežel s Francijo. Prvi francosko-maroški in francosko-tuniški razgovori so pokazali, da vladni ni za hitro rešitev vprašanj. Predvsem hoče dobiti nekatera poročila glede prihodnjih odnosov in vztraja pri svoji koncepciji takoj imenovane neodvisnosti, s katero bi še vedno držala v šahu položaj v tej pokrajini.

V Zenevi naj bi bila kmalu nova konferenca o vprašanju Indokine. Po vestih iz Pariza pripravljajo namreč tri zahodne velesile skupen odgovor na nedavni kitajsko-sovjetski predlog o novi konferenci, indokitskem vprašanju. Francija naj bi se s tem predlogom strinjala, medtem ko mnenje ZDA in Velike Britanije še ni znano. Dokončno se bodo zahodne države o

Za 500 din bo prejel konec leta vsak član Prešernove družbe 7 knjig. Poleg tega bo udeležen še pri velikem nagradnem žrebanju.

tem odločile na bližnji konferenci v Karačiju v okviru posebnih razgovorov zunanjih ministrov ZDA, Velike Britanije in Francije. Vsekakor bo potrebno na tej konferenci premostiti precej težav zaradi nesoglasij, ki so med zahodnimi velesilami glede značaja vojaške zveze za obrambo Južnovzhodne Azije in glede ureditve indokitskega vprašanja.

Britanski zunanji minister Lloyd je odpotoval v Karači že v sredo zjutraj. Spotoma se bo ustavil še v Egiptu in v Indiji, kjer se bo v razgovorih z Naserjem in Nehrujem informiral o stališčih teh dveh držav do najbolj perečih vprašanj Bližnjega in Daljnega vzhoda.

Priprave za ustanovitev mednarodne atomske agencije spremlja ves svet z neprikrito pozornostjo. Konferenca o tem vprašanju se je začela pred dnevi v Washingtonu in se je udeležujejo predstavniki dvanajstih držav, med njimi tudi Sovjetska zveza in Češkoslovaška. Misel vzpostaviti takšne agencije je sprožil predsednik ZDA. Eisenhower leta 1953. na zasedanju Glavne skupščine OZN in so jo toplo pozdravili vsi delegati. Na washingtonski konferenci bodo po naročilu OZN pripravili osnutek

Spet novi procesi proti bivšim partizanskim borcev v Italiji

di, ne glede na družbene sisteme. V Vicenzi sodna obravnava proti bivšemu komisarju garibaldinske brigade »La Pasubiana« Albertu Sartoriju in partizanu Giuseppu Costiju. Obtožujejo ju, da sta dne 2. maja 1945 likvidirala tajnika republikanske fašistične stranke, znane vohuna v nemški službi; dalje da sta likvidirala julija leta 1944 nekega karabingerskega brigadirja, prav tako nemškega vohuna in nekega pripadnika fašistične stranke. Na procesu v Vicenzi je zdaj nastopilo 46 obremenjenih prič, v prid obtožencem pa je pričalo 15 ljudi. Razprava bo verjetno trajala do konca tedna.

To je prvi proces v seriji treh protipartizanskih procesov. Drugi pred poroto bo v Padovi 5. marca in tretji zopet pred porotnim sodiščem v Vicenzi 20. marca. Antifašistični krogi so mnenja, da so procesi inscenirani zaradi skorajšnjih upravnih volitev, kot se je že zgodilo pred prejšnjimi volitvami.

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR »JUGOPRESA« ZA »SLOVENSKI JADRAN«

Nevarnosti dvoumne politike do Srednjega vzhoda

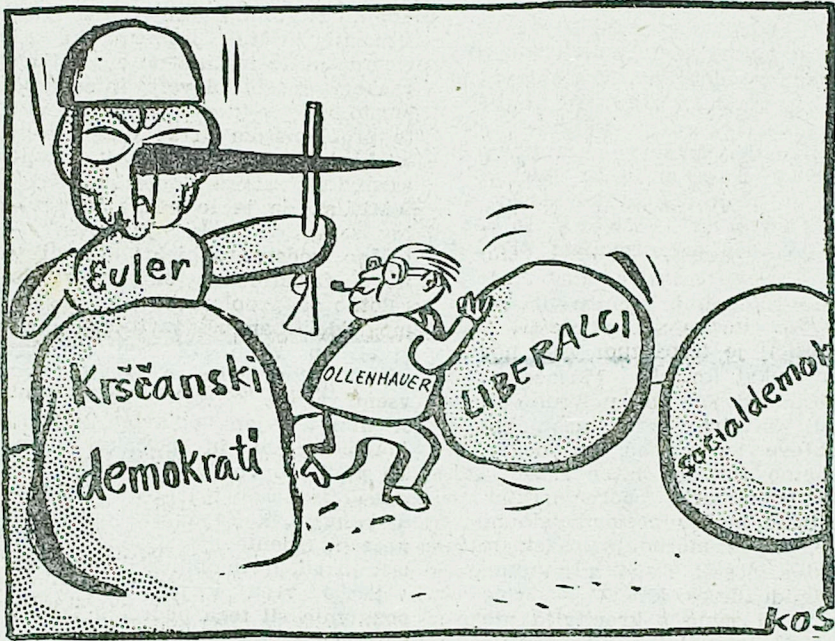
Da bi se sedanji precej resni položaj na Srednjem vzhodu vsaj malo pomiril in da bi našli podlago za reševanje spornih vprašanj, bi bilo nujno, da bi vse države, ki imajo svoje interese v tem delu sveta, začele z novo, določnejšo politiko, ki naj bi temeljila na novih pojavih in dejstvih. To je bila in je še vedno zahteva, ki se postavlja pred vsako diplomacijo v vsakem času, v kolikor si ta želi uspehov. Toda naj je to diplomatsko merilo postalo še tako samo po sebi razumljivo, se zdi, kot da ga Zahod ne upošteva dovolj, ko je v vprašanju politika do Srednjega vzhoda v najnovejšem času.

Danes nihče ni ne poizkuša oporekati, da so se na Srednjem Vzhodu pojavile mnoge nove okoliščine in dejstva, ki zahtevajo nov način obravnavanja. Ne more se, na primer, zapirati oči pred vedno večjo napetostjo v odnosih med Veliko Britanijo in arabskimi državami, Velika Britanija bi hotela za vsako ceno ohraniti svoje politične in gospodarske pozicije v tem delu sveta. Prav tako so vidna vedno večja nasprotja med francoskim in britansko-ameriškim interesom na eni — ter med britanskimi in ameriškim interesom na drugi strani. Zaostritev spopada med Izraelom in arabskimi državami in pojav sovjetske politike kot novega čimnika na Srednjem vzhodu delujeta v smeri zaostreva-

statuta mednarodne agencije za mirnodobno uporabo atomske energije. To bo prineslo vsekakor nove pobude prizadevanjem za izboljšanje mednarodnih stikov, zlasti pa naporom na področju razorožitve in gospodarskega razvoja nezadostno razvitih dežel.

Gronchijevemu potovanju v ZDA pripisujejo velik političen pomen. Predsednik italijanske republike in zunanji minister Martino bosta namreč v razgovorih s predsednikom Eisenhowerjem in drugimi visokimi ameriškimi funkcionarji skušala doseči še večjo gospodarsko in politično povezanost med obema državama, hkrati pa bodo ameriški državniki slišali tudi italijansko mnenje glede zahodne politike do SZ in dežel Srednjega vzhoda. Gronchi je v prvem razgovoru s predsednikom Eisenhowerjem poudaril italijansko zvestobo Atlantskemu paktu in pripadnost načelom evropske integracije, nedvomno pa je, da je eden glavnih namenov njegovega obiska utrditi italijansko gospodarstvo s pomočjo ZDA.

Parlamentarne volitve v Avstriji bodo 13. maja. Tako so se sporazumeli voditelji strank avstrijske vladne koalicije, Socialistične in Ljudske stranke. Že pred meseci je med obema strankama nastal spor o raznih vprašanjih, predvsem o izkoriščanju petrolejskih vrelcev, o avstrijskem trgovskem letalstvu in o nemškem imetju, ki so ga zavzniki izročili Avstriji. V zadnjih dveh tednih pa sta se stranki nekoliko pomirili in se zedinili vsaj glede datuma volitev. V volilni kampanji pa bo seveda vsaka nastopila s svojim stališčem.

OLLENHAUER: »Ko sem ti izmaknil kepo, sem mislil, da se bo tudi glava odkotalila. Pa nič ne de! Moj snežni mož bo kljub temu kmalu višji!«

S VII. SEJE OBČINSKEGA LO KOPER

Še trije krajevni odbori

V soboto je zasedal občinski ljudski odbor Koper. Na seji so med drugim razpravljali o nekaterih predlogih za spremembo in dopolnitev besedila občinskega statuta, o spremembi odloka o začasnem finansiranju izdatkov ObLO Koper za prvo tromesečje 1956, o predlogu sklepa o povračilu potnih stroškov tistim uslužbencem ObLO, ki nimajo še stanovanja v Kopru in se vozijo v službo več kot 5 km daleč in še o nekaterih drugih predlogih. Sprejeli so predlog o ustanovitvi mestnega arhiva v Kopru in predlog o začasnih plačah delavcev in uslužbencev podjetja »Elektroservis« v Kopru. Odložili pa so do prihodnje seje predlog o spojitvi gostišča »Bratstvo« k podjetju »Galeb«.

Član posebne komisije za pravne predpise in organizacijska vprašanja, ki je na terenu proučila umestnost in potrebo po ustanovitvi novih krajevnih odborov, je poročal o delu in mnenju komisije. V razpravi o tem vprašanju so na seji ugotovili, da je potrebno ustanoviti še tri nove krajevne odbore in sicer: v Pobegih—Čezarjih, v Bertokih in v Semedeli—Justerni in so zato sprejeli ustrezen sklep. Za vas Popetre, kjer so se nekateri prebivalci izrazili, da bi radi pripadali krajevnemu odboru Marežice, pa so sklenili, da še nadalje pripada h krajevnemu odboru Gračišče. S tem se je šte-

vilo krajevnih odborov na območju občine Koper zvišalo od sedanjih 24 na 27.

O stanju šolstva, o šolskih svetih in o delu ter problemih učiteljskega je podal obširno poročilo predsednik Sveta za šolstvo pri ObLO profesor Peter Martinc.

Razpravljali so tudi o škodi, ki jo je nenaden mraz povročil na vodovodnih napeljavah in o sredstvih, ki bodo potrebna za popravilo. Škoda je velika in bo še večja, če se takoj ne začne s popraviljem.

Ob zaključku so imenovali še razne komisije, upravni odbor lekarne in upravnik lekarne v Kopru, šefa uprave za dohodek, arbitre za reševanje delavskih sporov in šefa krajevnega urada v Črnem kalu.

Novice s Tržaškega

ZOPET JE ODSLO 403 TRŽAČANOV V AVSTRALJO. Pretekli teden se je ob pomorski postaji zbrala velika množica Tržačanov, ki so se prišli posloviti od 103 rojakov-izseljencev. Presunljivi prizori poslavljanja s svojci so orosili marsikatero oko. Z železnico pa je odpotovalo iz Trsta proti Genovi še 300 Tržačanov, ki se bodo tam vkrcali na potniško ladjo za Avstralijo. Številni izseljenci iz Trsta in okolice so žrtev zgrešene gospodarske politike in številnih obljub, od katerih se ni nobena izpolnila. Tako si morajo brezposelni ljudje iskati dela in kruha v tujini.

ŽIVAHNA RAZPRAVA OBČINSKEGA SVETA O GRADITVI TRŽAŠKEGA LETALIŠČA. Povod za to razpravo je dal sestanek, ki je bil v Gorici in na katerem je bil prisoten tudi tržaški župan. Gre za tehnično zelo zapleteno vprašanje in za Trst najugodnejša rešitev bi bila gradnja letališča s 1800 metrov dolgim betonskim vzletiščem, kar bi zadostovalo za tržaške potrebe. Župan Bartoli je dejal, da je treba upoštevati predvsem finančno plat in da bo odločilno stališče ministrstva za letalstvo.

UMRLA JE ANICA TAVČAR IZ BARKOVELJ. Po dolgi in mučni bolezni je umrla tovarišica Anica Tavčar, aktivna članica prosvetnega društva v Barkovaljah in znana aktivistka iz časa NOB. Napori in trpljenje vojnih let so ji pustili smrtonosne posledice in zaman je iskala več let zdravje po jugoslovanskih in italijanskih bolnišnicah.

2600 PRIMEROV ODVZEMA VOLILNE PRAVICE SAMO V TRSTU. Med volilnimi upravičenci, ki so prejeli obvestilo, da so na podlagi zloglasne Scelbove okrožnice izbrisani iz volilnih imenikov, so tudi trije znani tržaški antifašistični borci, in sicer Vekoslav Spanger, Nikolaj Kosmač in Janko Obad, katere je Posebni fašistični tribunal obsodil na 30, 25 in 10 let ječe. Ta vest je med tržaškimi demokrati vzbudila veliko ogorčenje. Ni že dovolj velika krivica izvajanje Scelbove okrožnice, ampak je šlo celo tako daleč, da odvzemajo volilno pravico ljudem, ki so se borili proti fašizmu. Doslej je bilo iz volilnih spisov že izbranih 2600 volilnih upravičencev.

ZA OLAJŠAVE PRI IZDAJANJU KMETIJSKIH LEGITIMACIJ IN DOVOLJENJ. Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov je intervenirala pri šefu italijanske delegacije pri stalni mešani komisiji, da bi dvolastnikom, ki niso pravočasno poskrbeli za legitimacijo za prehod čez mejo, olajšali naknadno nabavo dvolastniške legitimacije oz. izdali dovolilnice na podlagi izjave kmetijskega nadzorništv. V kratkem bo seja stalne mešane komisije v Vidmu in prizadeti upajo, da bo tako jugoslovanska kot italijanska delegacija upoštevala položaj kmetovalcev. Ugodna rešitev ne bo v prid samo kmetovalcem, ampak celotnemu gospodarstvu obmejnega področja.

Napredek tega področja mora biti v skladu z napredkom vse socialistične skupnosti

Ne moremo dovoliti izkoriščanja nacionalnega vprašanja v protisocialistične namene

(Nadaljevanje s 1. strani)
dročja, interes teh delovnih ljudi, ki so tukaj, še marsikaj napraviti.

In tretjič — marsikaj, kar je bilo slabega, kar je kokeriralo bilo z zaostalostjo, bilo s kvazisocializmom s kakšnimi drugimi antisocialističnimi tendencami, se je marsikaj skušalo skrivati za tako imenovanim »nacionalnim vprašanjem«. Bili so poizkusi, da se nacionalno vprašanje pravzaprav vzame kot nekakšno zaveso, za katero je potem možno skriti najrazličnejše stvari. Če si nekemu rekel, da naj pokaže boljši odnos do dela, so že bili ljudje, ki so skušali iz tega napraviti nacionalno vprašanje; če se je od nekoga zahtevalo večje razumevanje za širše probleme socialistične skupnosti, za njene težave itd. so že bili ljudje, ki so spet skušali napraviti iz tega nacionalno vprašanje. Mislim, da iz tega delati nacionalno vprašanje seveda nima nikakršnega smisla. Resnično socialistično je, da v tem oziru ne kompliciramo tako imenovano »nacionalno vprašanje« na tem ozemlju obalnemu sektorju, ampak da postavimo jasen socialističen

koncept, da se borimo za vse tisto, kar dejansko koristi napredku tega področja in tudi napredku celotne naše socialistične skupnosti in da na tej osnovi potem izvedemo, če je potreba, kakršnokoli diferenciacijo. Ampak ta diferenciacija se vrši in se bo izvršila ne na nacionalni platformi, ampak se bo izvršila na platformi progressa, na platformi resničnega socialističnega ali pa antisocialističnega delovanja. In presegla je, presegala in bo presegala ozke nacionalne okvire. Mi imamo ljudi med italijansko manjšino, ki jim je socialistični progres pri srcu in so zanj pripravljeni se boriti — in jih imamo med Slovenci. Mi imamo ljudi, ki jim ta koncept ni pri srcu, tako med Slovenci, kakor tudi med Italijani. Na tej osnovi je treba tukaj stvari ocenjevati, na tej osnovi kvalificirati in na tej osnovi prazapraz izvršiti diferenciacijo. Kar se pa tiče same nacionalne manjšine, ona ima kot vi sami veste, vse tiste pravice in vse tiste možnosti za razvoj kot tudi pripadniki drugih narodnosti.

sikdo, ki še zmeraj poskuša graditi svojo popularnost samo z obljubami, ki noče natočiti ljudem čistega vina, kmalu dočaka, da mu bodo predvsem njegovi volilci, predvsem njegov lastni kolektiv, predvsem njegov občinski odbor lepega dne rekli: »Poslušaj, dragi tovariš, tegale tvojega »farbanja« imamo pa mi že dovolj; vleci ti koga drugega za nos, mi pa bi tukaj radi imeli kakega sposobnega človeka, čeprav nam včasih natoči tudi neprijetnega vina v kozarec.« Ker stvari so pač take, kakršne so, ne pa take, kakršne ljudje mislijo da so, ali kot jih kdo hoče ali želi prikazati, da naj bi bile.

Mi pa smo bili in ostanemo tu! (Aplavz.)

Mislím, da je prav, da mi vsako stvar imenujemo s svojim pravim imenom. Vse tisto, kar se na oni strani dogaja, ali pa tudi kar se na tej strani dogaja in kar krepi medsebojno sodelovanje, medsebojno sporazumevanje in prijateljske odnose itd. — vse to moramo mi podpirati in jasno povedati, da je to koristno, pametno in potrebno. In vse tisto, kar onemogoča tako sodelovanje, vse tisto, kar škoduje napredku na tem področju in na širšem področju, pa je treba imenovati in ožigosati kot škodljivo, treba je kritizirati — bilo da je to kakršnokoli propaganda, kakršnokoli sodnijski procesi, kakršnokoli druge take individualne provokacije, ali pa tudi kakršno-

V imenu novoizvoljenega komiteja se je za zaupanje zahvalil tovariš Albert Jakopič-Kajtimir

V tem pogledu je napravljen v celoti korak naprej, taka politika je danes tudi tu prevladala — tako v vrstah komunistov, kakor tudi med ljudmi — in ta politika, ta idejno politična socialistična enotnost je popolnoma prišla do izraza tudi na tej konferenci z referatom, v diskusiji in v zaključkih.

koli nepravilno nacionalistično postavljanje kakšnega našega človeka, ki stvari popolnoma ne razume in ni sposoben, da bi jih gledal dovolj široko in pravilno. Tako mora biti stališče komunistov glede tega vprašanja tukaj in v celotni Jugoslaviji.

Se nekaj besed o kmetijstvu. O splošnih kmetijskih stvareh ne bi govoril, ker je o teh stvareh bilo v zadnjem času precej govora. Mislim, da je treba iz nečesa izhajati in predvsem tega sem jaz pogršel nekoliko v diskusiji na komisiji za kmetijstvo.

Naše izhodišče je prevsem napredek kmetijstva. Mi ugotavljamo, da naše kmetijstvo zaostaja za industrijo, iz česar izhajajo vse v tej drugi obliki znane posledice. Če hočemo napredek kmetijstva pospešiti, mi ne smemo in ne moremo iti mimo samega kmečkega proizvajalca. Točno je, da celotna socialistična skupnost vlaga denarje v kmetijstvo, ampak mi moramo stvar tako postaviti, da bo tudi individualni kmečki proizvajalec več vlagal za napredek kmetijstva, kot pa je vlagal dosedaj. Če diskutiramo s kmeti, večkrat slišimo: »Ja, z davki ste mi sedaj toliko in toliko vzeli.« Saj ni res! Prvič bo vse tisto, kar bo z davki vzeto in še precej milijard tako ali tako šlo nazaj v kmetijstvo. Drugič — še vse šole in ogromno cest in zdravstva in vse splošne in druge javne institucije se vsemu kmečkemu prebivalstvu pravzaprav plačujejo iz skupnih sredstev, ki se

Pozdravna brzojavka tovarišu Mihi Marinku

DRAGI TOVARIŠ MARINKO!

Delegati I. konference ZKS za novi okraj Koper Ti pošiljamo iskrene tovariške pozdrave, hkrati Te pa obveščamo, da smo na konferenci ugotovili znaten napredek na vseh področjih našega družbenega življenja in tudi pri delu naših organizacij ter članov ZKS. Seveda smo kritično ocenili in osvetlili tudi vse pomanjkljivosti in napake, ki jih, žal, ni malo. Pri tem smo dali poseben poudarek analizi vsestranske aktivnosti slehernega komuniste v našem družbenem življenju, posebej pa še v duhu sklepa in smernic v zvezi z našo novo smerjo v gospodarski politiki, ki nas bo ob doslednem izvajanju privedla še bliže zastavljenim smotrom. Ob naših skupnih obveznostih, da bomo vse sklepe, ki smo jih na konferenci sprejeli, dosledno in vztrajno izpolnjevali, zlasti pa sklepe glede dviga storilnosti dela in poglobljanja socialističnih odnosov, Te prosimo, da bi tudi vnaprej spremljal delo komunistov na tem prelepem koščku naše domovine ob slovenskem morju.

Vse za socializem!

Delegati prve konference ZKS za okraj Koper

Samo z resnico smemo pred ljudi

Moral pa je tak razvoj stvari marsikje zahtevati tudi določene kadrovske spremembe, ki niso bile napravljene iz ne vem kakšnih drugih razlogov, ampak samo iz čisto preprostega razloga, da je nemogoče na vodstvenih položajih imeti kadre, ki ne razumejo tega socialističnega razvoja in procesa, ki se tu dogaja, ali pa, ki celo direktno zavirajo ali pa se borijo proti takemu socialističnemu razvoju, procesu in napredku. Skratka, dogaja se tu točno isto, kar se dogaja tudi po ostalih krajih naše Jugoslavije — ne samo v Sloveniji — in sicer, da se z določenih mest odstranjujejo nesposobni ljudje, da se s komandnih pozicij potiskajo nepopolnopravni birokrati in da na njihova mesta razvoj od spodaj

navzgor neprestano dovaja nove kadre, sposobne, poletne, aktivne kadre, ki imajo posluš in sposobnost vključiti se v ta razvoj, ki je v interesu vsakega delovnega človeka. S te perspektive, mislim, je treba gledati tudi vse razne, kot jih neke imenujejo »prišleke«, s teh pozicij je treba tudi vsak nov kader tukaj motriti. Mogoče je dosedaj bilo sem in tja potrebno, da se od vrha navzdol koga poka za lase; zdi pa se mi, da bo do v bodočnosti — sedaj ste že na taki stopnji družbenega in političnega razvoja — predvsem delovne množice same v svojem lastnem interesu začele marsikoga cukati od spodaj, pravzaprav pa ne samo za lase, ampak tudi za noge in za roke. Tako se mi zdi, da bo mar-

Odločno obsojamo vsak poskus rušenja z žrtvami ustvarjenih osnov sodelovanja

Hotel bi reči nekoliko stvari glede naših odnosov do Trsta, odnosno do Italije. Vi sami veste, da so z velikimi napor in tudi z velikimi žrtvami predvsem z naše strani vendarle ustvarjeni pogoji za koristno sodelovanje z našimi sosedi, tako v političnem, kakor v ekonomskem pogledu, tako v ožjem kakor, če hočete, tudi v širšem mednarodnem področju, predvsem v smislu krepitve miru in mednarodnega sporazumevanja. Naše stališče je v tem pogledu jasno in ga nima smisla ponavljati. Mi smo za to sodelovanje, smo že marsikaj napravili zanj in smo pripravljeni tudi še v bodoče marsikaj napraviti. Seveda, mi pa končno ne moremo zapreti oči pred

dejstvom, da so na oni strani elementi od skrajne desnice do leve, kot smo slišali nedavno tega, ki se vendar ne morejo pomiriti z obstoječim stanjem, ki si nekako tako predstavljajo, da je to splošno sodelovanje pravzaprav samo nekakšna nova možnost, da bi oni lahko svoje prejšnje, blago rečeno, nacionalistične oziroma iredentistične načrte in propagando v tej ali drugi obliki vršili še dalje naprej. Seveda mi ne moremo dopustiti in ne bomo dopuščali, da se ustvarjalna baza za sodelovanje izkorišča v tej smeri, bilo v smislu propagande, bilo v smislu medsebojnih kontaktov, bilo v smislu maloobmejnega prometa ali v kateremkoli drugem smislu. Čas bi

končno že bil, da bi na oni strani, če se že ne more s čustvi nekako vključiti v to sedanjo osnovo medsebojnega sodelovanja, da bi končno vsaj zmagala realna politika, politika realnih dejstev, mimo katerih je nemogoče iti. Ta realna dejstva so pač taka, da je tu ustvarjena možnost in baza za sodelovanje, ki pa je možno seveda samo pod pogojem, da se likvidirajo nekdanji iredentistični, imperialistični načrti, želje in pričakovanja. Mislim seveda, da mi moramo na take izpade, na vse poizkuse odgovarjati, da moramo mi naše pravice in naša socialistična stališča jasno in odločno povedati. Mi smo jih povedali in če bo treba, jih bomo še povedali, tako v Londonu, v Moskvi in Washingtonu in ne vidim razloga, zakaj jih ne bi povedali tudi v Rimu, Trstu ali Kopru.

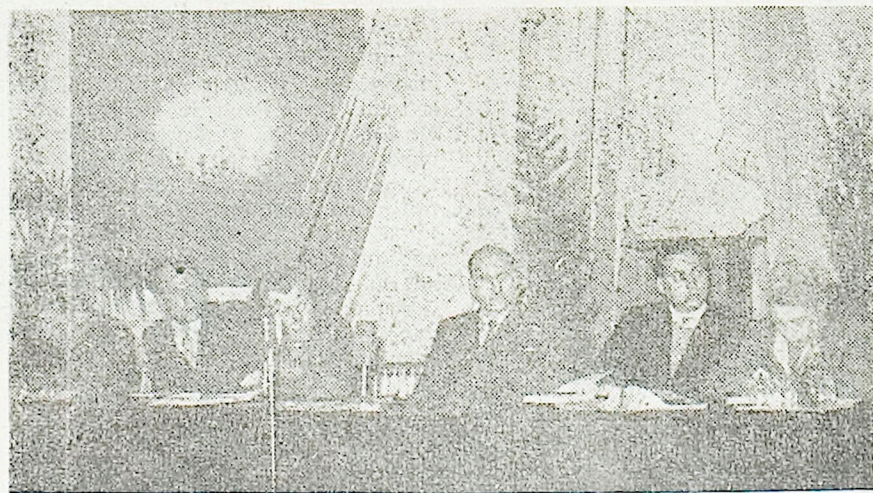
V tej zvezi bi rekel nekaj besed o tistih ljudeh, ki so odšli od tu in o raznih govoricah v zvezi s tem. Sploh ne more biti govora o tem, ali je to sedaj za nas socialistično. Mi smo z naše strani dali možnost, da se izpolnijo določbe memorandumov. Zdi se mi, da gre tukaj za popolnoma nekaj drugega da gre za to, da so se z določenimi načrti nacionalistični krogi temeljito zaračunali in sedaj spoznali, da so pravzaprav pljuvali v svojo lastno skledo. Zdi se mi, da je marsikdo zaradi takih nacionalističnih, in rekel bi imperialističnih načrtov v preteklosti, prišel v to kraje in da je tudi zaradi takih nacionalističnih histeričnih načrtov v sedanosti odšel iz teh krajev.

Ves razvoj narekuje komunam na tem področju odločnejšo orientacijo na kmetijstvo

V tem celotnem sklopu pa se mi zdi izredno važno predvsem za vaše področje — jaz imam vtis, da so določene komune premalo orientirane v kmetijstvo, da še zmeraj zelo močno prevladuje mnenje, da je kmetijstvo pravzaprav v nekem smislu zelo nerentabilna in pasivna stvar. Kdaj je, tovariši, kmetijstvo prazapraz v zagati, kdaj je kmetijstvo v nekem smislu pasivno? Takrat, kadar ni

razvoja proizvajalnih sil v industriji. Kdaj je kmetijstvo najbolj občutilo pravzaprav vso ekonomsko težo in brezizraznost ekonomske situacije pri nas? Takrat, ko je bila velika industrijska kriza. Zato nima smisla govoriti o pasivnosti kmetijstva, o brezizhodnem položaju kmetijstva in tako naprej, ko pa je pravzaprav večje povpraševanje po kmetijskih pre-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predsedstvo komisije za ideološka, organizacijska in politična vprašanja

Naše izhodišče je napredek kmetijstva Tako moramo gledati tudi na najnovejše ukrepe

(Nadaljevanje s 3. strani)

izvodih, kakor pa po katerihkoli drugih proizvodih. Razvoj industrije pravzaprav sili in z vsakim dnem zahteva napredek kmetijstva in mu tudi daje neverjetne možnosti in prosperiteto. Zaradi tega mislim, da bi se morale komune na vašem področju mnogo jasneje, zlasti nekatere komune na tem področju orientirati v kmetijstvo. In videti v celoti tudi ukrepe, ki so sedaj prišli tudi kot bazo svojega lastnega napredka v komunalnem smislu, napredka vasi v širšem smislu. In ves komunalni sistem je tudi v tem smislu postavljen. Če bo taka kmečka komuna vodila odločnejšo politiko in si na ta način dobila neke možnosti za razvoj splošnih zadev, tedaj bo ta komuna šla naprej. Če pa bo taka komuna vodila oportunistično, popustljivo politiko, govorila o pasivnosti kmetijstva, tarnala skupaj z raznimi kmečkimi demagogi, tedaj se meni zdi, da bo tista komuna capljala na mestu in bi bilo nepravilno in nepravično, če bi taki politiki višja državna in politična vodstva dajala kakršnokoli — bilo politično, bilo pa materialno, ekonomsko podporo. Posledica takšnega oportunističnega koncepta je tudi relativno nizko število članstva v naših zadrugah. V Sloveniji povprečno najnižje število kmečkega prebivalstva v splošnih kmečkih zadrugah je na vašem področju. In meni se zdi, da to ni slučaj. Vi ste govorili o enem vzroku. Vsekakor drži, da namreč v določenih zadrugah prevladujejo močni ostanki bivših ali pa tudi sedanjih kapitalističnih elementov. To je vsekakor en razlog. So pa še drugi razlogi. Eden je po mojem tudi v tem, da imate tu prilično dobrega kmeta, kot ga vi imenujete, ki ima že nekako — takole sam pri sebi — koncept svoje lastne kapitalizacije in ki vidi prosperiteto predvsem v lastnem napredku svojih čisto individualnih drobnolastniških pozicij. In njemu seveda ta združni koncept ne diši. Tu je precej številnih tudi poldelavcev-polkmet, ki nekako vesla in prilično dobro »životari« med vasjo in med mestom, med tovarno in med kmečko produkcijo, in kateremu se zdi, da nima v zadrugi kaj iskati. In tretji moment, so pa čisto subjektivne organizacijske slabosti. Če bi mi te stvari odločneje

postavili, odločneje postavili celotno politiko in napravili tudi določene organizacijske ukrepe, kreditno politiko itd. in če bi si postavili komunisti kot program, da je treba povečati število članstva v splošnih kmetijskih zadrugah, meni se zdi, da bi lahko v relativno kratkem času sedanje — prilično majhno — število članstva v kmečkih zadrugah izdatno povečali.

To so, tovariši, moje pripombe. Nasploh mislim, da je sedanja politika in orientacija dosedanjega začasnega komiteja skupaj z vami absolutno pravilna, koristna tako za ljudi tu, kot za ljudi v celotni Jugoslaviji. In kakor je naše višje politično in državno vodstvo dosedaj dajalo tej politiki vso pomoč in podporo, tako jo bo dajalo tudi v bodoče. (Aplavz.)

TEHTNE PRIPOMBE tovariša Borisa Ziherla

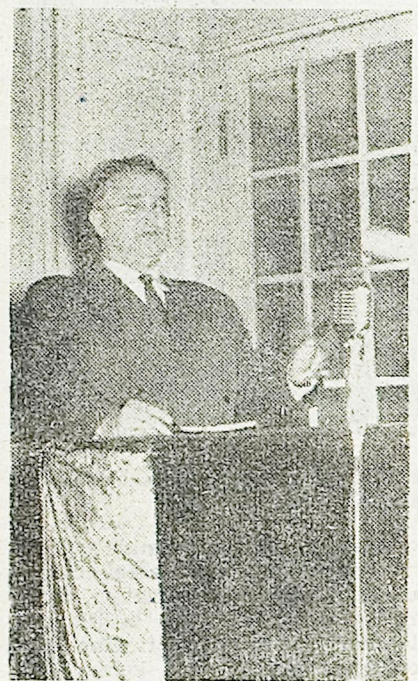
V razpravah po komisijah je, kot rečeno, večina delegatov živo sodelovala predvsem s podrobnimi analizami mnogih vprašanj, pri čemer so iznašali v podkrepitev zanimive podatke, dopolnila in ilustracije s svojega terena. Seveda je bila razen analize napačnih stališč na prvem mestu samokritična ocena napak in pomanjkljivosti v delu

organizacije, in v delu posameznih komunistov.

V razpravo komisije za ideološka, organizacijska in politična vprašanja je posegel tudi član CK ZKS tovariš Boris Ziherl, ki je govoril o organizacijskih vprašanjih ZK, potlej pa o idejnem dviganju komunistov, o vlogi delavskega razreda, o napakah v kulturno-prosvetnem delu, o vzgoji mladine itd., pri čemer se je zadržal tudi ob vprašanju štipendiranja naših študentov. O tem je dejal:

»Omenil bi tudi vprašanje, o katerem je bilo govora, namreč o vprašanju štipendiranja in prizadevanj okraja ali same občine, da si ustvari takšen kader, kakršnega potrebuje. Danes je naš socialistični demokratični sistem že prišel v tisto fazo, da je to povsem mogoče. Danes mi lahko že rečemo občinam in okrajem: imeli boste učitelja, inženirja, imeli boste vse potrebne kadre, kakršne si boste pač sami izsolali! Vprašanje štipendiranja je torej široko, gledati ga je treba kot celoto, ne pa kakor danes še marsikje, ko so bile nekatere stroke privilegirane, druge pa zanemarjene. Če bomo tako sistematično in na dolgi rok vzgajali mladino, potem bomo imeli jutri povsod dovolj učiteljskega, proforskkega in drugega kadra, potem bomo imeli ob ustrezni skrbi glede rasti naših štipendistov dovolj marksistično usmerjenega kadra«.

V svoji razpravi se je tovariš Ziherl zadržal nato še ob vprašanju ljudskih knjižnic, podal pa je tudi svoje mnenje o delu tiska, ki izhaja na koprskem področju.

Tovariš Boris Ziherl
pred mikrofonom

Delegati v razgovoru med odmorom

Iz poročila organizacijskega sekretariata Okrajnega komiteja ZKS za konferenco Zveze komunistov okraja Koper:

Če gledamo na delo naših osnovnih organizacij, občinskih komitejev, okrajnega komiteja in vseh komunistov našega okraja v celoti, tedaj lahko ugotovimo, da je Zveza komunistov koprškega okraja v zvezi nešteti napakam in pomanjkljivostim v preteklem letu napravila velik korak naprej. Ta ugotovitev naj služi nam komunistom v spodbudo, da bomo v prihodnje s še večjo vnemo in voljo izvrševali vse naloge, ki nam jih bo nakazovala naša ZKJ s tovarišem Titom na čelu.

Novi okrajni komite Zveze komunistov

Vsa enodušnost, ki je vladala oba dneva trajanja konference med delegati, kar pa je seve posledica izredne idejno-politične enotnosti med članstvom ZK tega področja, je prišla do izraza tudi pri tajnih volitvah novega političnega vodstva. V novi okrajni komite Zveze komunistov so bili izvoljeni: Aljančič Poldo, Benčič Stane, Božeglav Anton, Buh Jože-Borut, Dolgan Anton, Draksler Jakob, Duje Albin, Ferligoj Davorin, Gobbo Nerino-Gino, Grča Viktor, Grmek Alfonz, Hladnik dr. Polde, Jelerčič Miro, Jakopič Albert-Kajtimir, Klobučar Franc, Kogoj Danica, Kosel Janez, Kovač Stane, Kralj Franc-Petek, Lenardič Vladimir, Majeen Nace,

Ovčarič Anton, Pirjavec Franc, Pišot Rado-Sokol, Pohar Lado, Polič dr. Svetozar, Smrekar Zdravko, Škrabar Stane, Šturm Anton, Šuštar Ivan, Titelj Julij, Tomič Zora, Ukmar Anton, Vogrič Marija in Valentinčič Janko.

V revizijsko komisijo pa so bili izvoljeni: Benčič Franc, Brezavšek Avgust, Caharija Leopold, Guštin Jože, Moderc Gabrijel, Rapotec Ciril, Sulčič Albert, Vatovec Ernest, Vatovec Janko, Vihar Katarina, in Vilhar Srečko.

Ob splošnem navdušenju je bil za sekretarja novega okrajnega komiteja znova izvoljen tovariš Albert Jakopič-Kajtimir.

Na I. konferenci ZK koprškega okraja so v komisiji za socialistične odnose na vasi podrobno obravnavali vsa vprašanja v zvezi s preusmeritvijo našega gospodarstva s posebnim poudarkom na kmetijstvu. Zlasti je bila poučna analiza o dohodkih kmetijstva in družbenem doprinosu. Predsednik OLO Albin Duja je svojo razpravo podkrepil z zelo zanimivimi in poučnimi podatki, iz katerih je razvidno stanje kmetijstva na splošno, posebej pa obveznosti, ki jih ima kmetijstvo do skupnosti glede na nove davčne predpise. Iz te razprave povzemamo nekaj najvažnejših zaključkov.

V tem pogledu je prav gotovo najvažnejše dejstvo, da se narodni dohodek iz kmetijstva zadaja štiri leta nenehno večja. Tako v koprskem okraju znaša narodni dohodek v letu 1952 eno milijardo in 12 milijonov din, leta 1953 1 milijardo 819 milijonov dinarjev, leta 1954 1 milijardo 974 milijonov dinarjev, leta 1955 2 milijardi 334 milijonov dinarjev. To pomeni, da je narodni dohodek od leta 1952 povečal za celih 600 milijonov dinarjev, ali 36%. Seveda je do tega prišlo predvsem zaradi porasta cen, kar pomeni, da za to povečanje narodnega dohodka nimajo zaslug kmetijski proizvajalci, saj je proizvodnja slej ko prej ostala na isti višini. Ta ugotovitev je glede na odnos do novih davčnih predpisov velikega pomena, ker že sama po sebi nalaga vskladitev obveznosti kmetov do skupnosti glede na njihove povečane dohodke.

Davčne obveznosti kmetov pa se v minulih štirih letih ne le niso povečale, ampak celo zmanjšale. Po podatkih za celotno področje današnjega koprškega okraja so

IZ RAZPRAVE ALBINA DUJCA V KOMISIJI ZA SOCIALISTIČNE ODNOSNE NA VASI

Nove davčne obveznosti in dohodki kmetijstva

zasebni kmetje imeli naslednje davčne obveznosti: leta 1952 139 milijonov 100 tisoč dinarjev, leta 1953 124 milijonov, leta 1954 100 milijonov 300 tisoč in leta 1955 115 milijonov 500 tisoč dinarjev. Torej, medtem ko na eni strani ugotavljamo, da je narodni dohodek iz kmetijstva stalno rasel, so se davčne obveznosti znižale za celih 23 milijonov 600 tisoč dinarjev. Odnos do narodnega dohodka bi bil potemtakem naslednji: leta 1952 so znašale davčne obremenitve glede na narodni dohodek 8,1%, leta 1953 6,8%, leta 1954 5,1% in leta 1955 5%. Tudi če za leto 1955 upoštevamo še občinske, doklade, znaša vsa davčna obremenitev glede na narodni dohodek komaj 6,6% in smo daleč pod republiškim povprečjem, ki je bilo 10,3%. Te številke ne potrebujejo nikakega korektiranja, posebej še če upoštevamo, da so naše komisije na terenu ocenjevale narodni dohodek raje nižje kot višje, kar nam potrjujejo tudi podatki narodne banke, po katerih so bili ustvarjeni preko naših gospodarskih organizacij samo po evidenci banke naslednji dohodki: leta 1953 1 milijarda 447 milijonov din, leta 1954 1 milijarda 445 milijonov in leta 1955 1 milijardo 826 milijonov dinarjev. Iz tega vidimo, da je odnos gotovinskih prejemkov kmetov do narodnega dohodka v letu 1955 77%, kar je ogromno in kar samo potrjuje, da je ocena narodnega dohodka prenizka.

Ti podatki, ki smo jih navedli

pa prikazujejo tudi to, da se je povečala kupna moč kmetov v našem okraju od leta 1952 za 65%. Ta slika je vsekakor zelo ugodna za kmeta, še ugodnejša pa če upoštevamo, da niso prikazani ostali dohodki, to je tisti, ki niso evidentirani.

Novi davčni predpisi prinašajo v glavnem naslednje spremembe v davčni politiki:

1. dohodnina iz kmetijstva, izračunana po katastrskem dohodku, se bo nekoliko povečala;
2. uvedene so nove takse na stroje, vprežna in motorna vozila in živinske potne liste;

3. uvedene so obvezne občinske doklade, ki morajo znašati najmanj 3% od katastrskega dohodka.

Po nepopolnih podatkih bomo po uvedbi teh novih davčnih predpisov povečali dohodnino iz kmetijstva v okraju za 60 milijonov 611 tisoč dinarjev. Tako se bo dohodnina za področje bivšega okraja Koper povečala od 44 milijonov v letu 1955 na 99 milijonov v letu 1956, ali za 55 milijonov dinarjev, za področje bivšega OLO Postojna od 41 milijonov 892 tisoč na 43 milijonov 768 tisoč dinarjev, ali za 1 milijon 876, za področje bivšega OLO Sežana pa od 28 milijonov

Predsedstvo komisije za delavsko samoupravljanje, družbeno upravljanje in gospodarstvo

662 tisoč dinarjev na 32 milijonov 650 tisoč dinarjev ali za 3 milijone 988 tisoč dinarjev.

Če za ves okraj vzamemo za osnovo dohodnino leta 1955 se bo v letu 1956 povečala za 52,5%. Povprečno bo odpadlo davka na eno gospodarstvo 9.170 dinarjev. Iz tega pregleda tudi vidimo, da se dohodnina poveča najbolj v bivšem okraju Koper, kjer je bil v prejšnjih letih uporabljen pri odmeri davka drugi kriterij, ki je bil daleč izpod najnižje postavke davčne lestvice veljavne v ostalih delih Slovenije. Sedaj pa se to izenači z ostalimi področji novega okraja.

Po novi uredbi o spremembah in dopolnitvah tarife zakona o tržnih bode zasebni kmetje v letu 1956 vplačali 37 milijonov 887 tisoč dinarjev taks. Od tega odpade na bivši OLO Koper 8 milijonov 222 tisoč dinarjev, na področje bivšega OLO Sežana in Postojna, kjer imajo več vprežne živine in raznih 29 milijonov 665 tisoč dinarjev. Če strojev kot na področju Kopra, pa k temu prištejemo še obvezne občinske doklade v skupnem znesku okrog 30 milijonov dinarjev znaša skupna dohodnina v letu 1956 243 milijonov, 694 tisoč dinarjev, kar je 88 milijonov 834 tisoč dinarjev več kot v prejšnjem letu. V odnosu do narodnega dohodka dobimo tako naslednjo sliko: leta 1955 so davčne obveznosti znašale 6,6%, v letu 1956 pa bodo znašale 10,5%, kar pomeni, da so obremenitve v odnosu na narodni dohodek neznatne in še vedno izpod republiškega povprečja. Zato je tudi neupravičeno kokršnokoli tarnanje in nasedanje zlonamernim intencioznim prikazovanjem stvari na terenu.

IZ ŽIVLJENJA IN DELA KOPRSKE KMETIJSKE ZADRUGE

Skupno delo - porok za uspešen napredek

V nedeljo je bil v dvorani združnega doma v Vanganelu izredni občni zbor članov kmetijskih zadrug Koper in Vanganel, ki sta se združili v močno gospodarsko-združno enoto. Zbora se je udeležilo 222 članov obeh zadrug. Razpravljali so o kmetijsko-gospodarskem načrtu za leto 1956; izvolili nov upravni in nadzorni odbor, razne pospeševalne odseke, hranilno-kreditni odsek in vsake zadrugne odbore za Koper, Kampel, Semedelo in Vanganel. V upravnem odboru, v pospeševalnih odsekih in v vaških združnih odborih bo delalo 68 članov KZ.

Kmetijska zadruga Koper obsega sedaj naslednje kraje: Koper-mesto, Semedelo, Salarno, Bošamaria, Kampel, Triban, Manžan, Centur, Potok, Bonine, Montinjan in Vanganel. Skupno ima 3347 ha zemljišč, od teh je 1917 ha obdelovalne zemlje. Največ je njiv — 1648 ha — od te površine je 209 ha posejanih s pšenico, 270 ha s koruzo, 260 ha s krompirjem in 107 ha s paradižnikom. Ostalo površino zavzemajo druge manj važne kulture. Vinogradov je 610 ha s skupno 1.900.000 trtami, sadnega drevja pa je 45.840. Goveje živine, oslov, ovac, koz in prašičev je samo 1881 glav. Zadruga ima tri traktorje znamke Fiat 25, štiri traktorske pluge, eno »frezo«, dva trijerja, eno ročno namakalno napravo in dva kotla za žganjekuho. Z združitvijo ima zadruga 403 člane, vseh kmečkih gospodarstev na področju zadrug pa je 633. Lani sta obe zadrugi odkupili za 164.166.041 din kmetijskih pridelkov.

NA PRVEM MESTU POVEČANJE PROIZVODNJE

Kakšne možnosti imajo člani zadrug za izboljšanje kmetijske proizvodnje. Vsekakor ima zadruga dobro podlago, saj je na njenem območju vsa rodovitna dolina Korene, kjer je zemlja primerna za gojitve vrtnih kultur, trt in breskev. V hribovitih predelih so na južni strani ugodni pogoji za pridelovanje povrtnin, drugod pa za nasade oljk, mandljev in česenja.

Kot smo videli, zavzemajo največ obdelovalnih površin njive. Dosedanji hektarski donos pšenice, koruze in krompirja ni zadovoljiv. Posebno pri pšenici in koruzi so sorte zelo mešane, kar vpliva na istočasno zorenje. Z odbiranjem pšeničnih klasov na njivah bi lahko prišli do čistih sort. Koruza je degenerirana, zato bo treba zamenjati seme.

Vrtnarstvo je v tem kraju že od nekdaj zelo razširjena kmetijska panoga. Kmetovalci so vešči v pri-

delovanju zelenjave, premalo pa poznajo bolezni škodljivce in zajedalce. V tem bi jim bilo treba nuditi pomoč s predavanji in krajšimi tečaji. Glavna vrtna kultura je paradižnik, ki ga je lani odkupila samo zadruga Koper 1.918.600 kg v vrednosti 25.301.474 din. Precej pridelajo tudi paprike, kumarice, graha cvetače, čebule in drugih povrtnin. Kazalo bi razširiti pridelovanje paprike.

V slabem stanju so sadovnjaki, ker jih kmetje do sedaj niso oskrbovali in škropili. Bolezni in zajedavci so se zelo razširili in bo treba začeti s načrtnim čiščenjem, škropljenjem in gnojenjem.

Za tako razsežne površine obdelovalne zemlje je sedanje število goveje živine odločno prenizko. Pri tako intenzivnem izkoriščanju zemlje bi morali rediti najmanj še enkrat toliko goved. Novoizvoljeni živinorejski pospeševalni odsek bo imel veliko dela. Zadruga bo članom pomagala, da bodo lahko popravili hleve in zgradili gnojšča. Posebna komisija pa bo pregledala hleve in ugotovila, kaj bi še bilo treba urediti.

STVARNI NAČRTI ZA IZBOLJŠANJE

Ze v tem letu bo zadruga organizirala razne poskuse z umetnimi gnojili, nasadi jagod, uvedla bo zeleno gnojenje vinogradov, nabavila dobra semena in podobno. Priredila bo vinsko razstavo. V oktobru pa splošno kmetijsko razstavo. Dalje strokovna predavanja in poučne izlete, poskrbela za pomladitev zmrazjenih oljk, škropljenje sadnega drevja ter še vrsto drugih stvari. Za izvedbo vsega tega načrta je predvidenih 740.000 din.

Na izboljšanjem zemljišču v dolini Korene bo zadruga uredila 4 ha velik vinograd in vzoren breskvov nasad. Nabavila bo dve motorni škroplilnici, obračalni plug

za traktor, tovorni kamion s prikolico, in še več drugega potrebnega orodja. Gradila bo večje skladišče in upravno poslopje, premetila sedanje skladišče v Semedeli in poskrbela za dokončanje del pri združnem domu v Vanganelu. Za dovršitev tega načrta bo potrebnih 65.780.000 din. Nadaljevala bo tudi z melioracijskimi deli v dolini Korene.

Zadruga bo težila za tem, da bo postopoma uvajala rajonizacijo kultur, izvedla arondacijo in komasacijo zemljišč, uvedla kjer bo to le mogoče mehanično obdelovanje zemlje in postopoma zamenjala članom slabo živino z boljšo.

IZOLA

Z začetkom drugega semestra so na višjo gimnazijo v Izoli prišli novi kadri. Proforski zbor prireja hospitacije, da se tako izboljšuje šolsko delo. Krožki slovenskega in angleškega jezika so velika pomoč novodošlim dijakom, ki jim učenje jezikov dela težave. Za boljši učni uspeh se na gimnaziji redno uporablja diaskop, kar posebno pomaga pri ponavljanju snovi.

Koristna je mlečna kuhinja, ker mnogo dijakov pride v šolo brez zajtrka. Dijaki iz Kort, ki morajo že ob šesti uri od doma, dobivajo toplo malico.

Učni uspehi bi bili še boljši, če bi bilo v razredih več prostora. 40 dijakov na en razred je vsekakor preveč. Občina bo morala misliti na zgraditev novih prostorov.

Drugo važno vprašanje je pionirski ali mladinski dom, kjer bi se dijaki shajali v popoldanskih urah, dokler so starši v tovarnah. Društvo prijateljev mladine in Društvo žena sta resno začeli s pripravami. Upamo, da bo občina pomagala rešiti to res pereče vprašanje.

M. Č.

S PREDVOLILNEGA SESTANKA SZDL V SEMEDEL

Na vseh področjih je potrebna pobuda in trdo delo Socialistične zveze

Minuli petek je bil v Jušterni predvolilni sestanek članov SZDL Semedele in Jušterne. Glede na razsežno področje in število celotnega prebivalstva udeležba sicer ni bila najboljša, vendar pa se je zborovanja udeležilo nad 70 ljudi.

Po poročilu dosedanjega odbora SZDL za ta predel se je razvila živahna razprava o številnih problemih tega terena. Da je teh problemov veliko, nam pove že dejstvo, da je področje Semedela-Jušterna pretežno kmetijsko, da pa je med prebivalstvom največ delavcev in nameščencev, ker se Koper širi proti Semedeli — zlasti v stanovanjskem pogledu. Ko bodo vseljivi vsi že skoraj dograjeni stanovanjski bloki in ko bodo zgrajeni še predvideni na pobočju semedelskega hriba, pa bo mestno prebivalstvo odločno prevladovalo v strukturi prebivalstva. Seveda pa bo potrebno sporedno naseljevati tudi kmečko prebivalstvo na zapuščenih posestvih, ker je treba po možnosti že letos doseči to, da bodo obdelane vse kmetijske površine na tem področju.

Na sestanku so sprostili nekaj kmetijskih vprašanj, ki jih bo morala pomagati reševati prav SZDL. Ena najvažnejših nalog bo organizacijska utrditev in povezava vsega prebivalstva tega terena v Socialistično zvezo. Predvsem bo treba najti stik s kmečkim prebivalstvom in mu pomagati prebroditi prve težave okrog naselitve, povezave z drugimi, obdelovanja zemlje, treba mu bo nuditi strokovno pomoč z raznimi predavanji in podobno. Po drugi strani pa je tudi v tako imenovanem mest. predelu Semedele, to je v predmestju Kopra, kjer se razvija koprsko stanovanjsko naselje precej nalog, s katerimi se bo morala tudi spoprijeti Socialistična zveza. Tako se v novih blokih že postavlja vprašanje otroškega igrišča, naprava parkov, javne razsvet-

ljave in kanalizacije, vprašanje posebnega potrošniškega sveta za trgovino, mesnico in mlekarstvo v Semedeli itd. Razen tega čaka SZDL tudi naloga oživitve Prosvešnega društva in mladinske organizacije, za kar je že bila dana pobuda in bo v bližnji prihodnosti urejeno. Prosvečno življenje in čudna situacija okrog odbora, ki je in ga ni, materialno in finančno poslovanje, inventar in podobno so stvari, ki jih bo treba posebej obdelati.

Socialistična zveza se bo morala zavzeti tudi za postavitev in delo hišnih svetov, za ureditev vodnjaka v osnovni šoli v Semedeli, pozanimati se bo morala za odnos do splošnega ljudskega premoženja, za delavsko samoupravljanje, za delo zadrug in še kup drugih vprašanj.

Na sestanku so jih člani samo nazkazali, treba pa bo takoj energično prijeti za delo in že pred volitvami rešiti nekatera teh vprašanj, zlasti pa urediti organizacijsko plat in povezati vse prebivalstvo v Socialistično zvezo. Le ob sodelovanju in podpori vsega članstva — po možnostih in čimvečji pomoči vsakega posameznika bo Socialistična zveza lahko v celoti opravila svojo nalogo in izpolnila svojo družbeno vlogo.

Na koncu so zborovalci še izglasovali kandidatno listo za novi odbor Socialistične zveze v Semedeli-Jušterni, za delegate v občinski odbor SZDL in nadzorni odbor.

rb

Velikega nagradnega žrebanja Prešernove družbe se udeležiti lahko samo tisti, ki se vpiše v članstvo najkasneje do 5. aprila in poravnava svoje obveznosti najkasneje do 5. junija.

Mraz je odnehal. Pridna vinogradnika že obrezujeta trte čeprav so po jarkih in kotanjah še snežni zameti

OBČNI ZBOR ZVEZE BORCEV OBČINE KOPER

Poživiti ie treba delo

V sredo se je v Kopru zbralo 72 delegatov krajevnih organizacij ZB, ki so razpravljali o vseh vprašanjih svoje organizacije.

Občina Koper ima danes 27 krajevnih organizacij ZB, ki štejejo skupno 2000 članov. Lani v avgustu je bil izbran iniciativni odbor z nalogo, da izvede reorganizacijo na območju nove občine Koper. V tem odboru so sodelovali člani vseh prejšnjih ZB. Izvedene so bile volitve krajevnih odborov, ki sedaj urejajo evidence članov, otrok padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja.

Delo bivših občinskih odborov ZB je bilo pomanjkljivo. V največ primerih je delal eden ali dva člana odbora. Vendar pa je treba poudariti uspehe, posebno v vprašanjih skrbi za otroke padlih borcev. V šolskem letu 1945-55 je iz območij prejšnjih občin obiskovalo šole ali se učilo raznih poklicev 147 otrok padlih borcev. V internatih, dijaških in mladinskih domovih je bilo 60 odstotkov teh otrok in vsi so dobivali štipendije. V desetih mesecih je bilo za štipendije izplačanih skupno 4.986.960 din. Razen te pomoči so otroci dobivali še pomoč v obleki in obutvi. Za Novoletno jelko je bilo obdarovanih 142 otrok z raznim blagom v skupni vrednosti preko pol milijona din. Danes se v občini Koper šola skupno 171 otrok. Od prvega januarja so ti otroci štipendirani iz občinskih proračunov, ki pred-

videvajo za to okrog 8 milijonov dinarjev.

Družinam padlih borcev so razdelili ob raznih priložnostih 150.000 din. 9 borcev pa so poslali na 21-dnevno zdravljenje v Dolenjske toplice.

V razpravi so delegati poudarili, da je treba v šole uvesti več pouka o narodnoosvobodilni borbi. Dogodili so se primeri, da dijak višje gimnazije ni imel pojma o zgodovini naše borbe. Dalje so govorili, da bi bilo potrebno urediti vprašanje občinskih praznikov, povezanih z važnejšimi dogodki iz NOB in tak praznik določiti, tudi za Koper. Na koncu so izvolili nov občinski odbor ZB in sprejeli več važnih sklepov.

ZROJ v Postojni

Preteklo nedeljo so se v Postojni zbrali na redni občni zbor člani podružnice Združenja rezervnih oficirjev JLA postojnskega sektorja.

Iz poročila predsednika podružnice Jožeta Kosa je bilo razvidno, da je včlanjenih 49 rezervnih oficirjev, vendar pa jih je še nekaj, ki še niso vključeni v organizacijo. To so predvsem pred nedavnim demobilizirani in upokojeni pripadniki JLA. Delo upravnega odbora te podružnice je bilo v preteklem letu zadovoljivo. Vsak mesec so imeli sejo, na kateri so obravnavali strokovno vzgojo članstva, sestavljali načrt predavanj in vaj ter udeležbe pri strokovnih filmskih predstavah. Strokovno vzgojo članstva so nudila predvsem predavanja z različnih področij vojne tehnike in pa sodelovanje nekaterih članov pri vajah rednih enot JLA. Predavanja so bila v glavnem dvakrat mesečno, s presledkom v poletnih mesecih julij, avgust, september.

Lani so člani podružnice RO sodelovali tudi pri vseh krajevnih partizanskih pohodih in pri odkritjih spomenikov padlim borcem. Velika večina članov dela v raznih drugih organizacijah, v organih ljudske oblasti, v komisijah in delavskih svetih, so pa tudi taki med njimi, ki bi lahko več prispevali k delu svoje organizacije. Na občnem zboru so tudi ugotovili, da bo morala njihova organizacija v prihodnje vidneje vplivati na politično in prosvetno življenje v mestu in na vasi. Potrebno bo tudi večje sodelovanje z ostalimi organizacijami, predvsem z Zvezo borcev in pa tudi z aktivnimi oficirji JLA.

V živahni razpravi so mnogo govorili o nadaljnji strokovni vzgoji članstva. Sklenili so, da bodo proučevali članke v novo ustanovljenem časopisu »Rezervni oficir« in v priročniku za rezervne oficirje, ki bo v kratkem izšel. Vojni odsek v Postojni pa je že dal na razpolago bogato strokovno knjižnico. Priredili bodo tudi nekaj predavanj, na katerih se bodo seznanili z novim zakonom o ustroju JLA.

»Stina«

Kamenje, ki ga je led omajal in odrinil, se je začelo valiti na cesto med Portorožem in Piranom. Nekaj vozil je komaj ušlo nevarnosti. Na pomoč pa so prišli koprski gasilci. Na naši sliki jih vidimo, kako se pripravljajo, da sprostijo nevarno skalo, ki sumljivo visi nad cesto

kultura · prosveta

Šolstvo v koprski občini

Na seji koprškega občinskega ljudskega odbora je bilo podano med drugim tudi poročilo sveta za šolstvo o položaju osnovnega šolstva v občini.

Poročilo je pokazalo, da naše osnovno šolstvo ni na najboljšem in da bo potrebnih še veliko naporov in finančnih žrtv, da bo doseglo sodobno višino. Glavne hibe so v pomanjkanju primernih šolskih poslopij. Od 38 šol jih osem gostuje v za pouk neprimerenih poslopijih, pa tudi nekatera šolska poslopja so nujno potrebna preureditve in popravil. Druga pomanjkljivost so redko posejane esemetke kjer dobi naša mladina res predpisano osnovno izobrazbo. Tretja pomanjkljivost pa je pomanjkanje učiteljstva, zlasti izkušenih pedagogov. V mnogih vaseh tudi ni primernih stanovanj in drugih pogojev za učiteljstvo.

Posebno težak je položaj v našem Koprju, kjer imamo sedaj poleg osnovne šole še slovensko in italijansko gimnazijo, učiteljske, srednje ekonomsko in več nižjih strokovnih šol. V enem samem poslopiju z 9 učilnicami je sedaj nameščeno poleg slovenske in italijanske osnovne šole še učiteljske. Šolo obiskuje v izmenjanem številu 460 otrok, a statistika dokazuje, da se bo to število v doglednem času povečalo še za nadaljnjih 160 otrok. To nujno vprašanje bo skušala občina rešiti s sodelovanjem okraja.

Na vseh osnovnih šolah v koprski občini je trenutno všolanih 2859 slovenskih in 122 italijanskih otrok. Slovenskih osnovnih šol je

34, italijanske so pa 4. Slovenskih učiteljev je 93 in pride na vsakega povprečno 25 otrok, italijanskih pa 8 in pride na enega le po 15 otrok. Izven Kopra so še 3 italijanske osnovne šole, toda z neznanim številom mladine. Na peti šoli, v Semedeli, je ostal le en sam učenec in so ga prešolali v Koper. Ta povprečna porazdelitev pa je praktično precej drugačna, ker pride na nekaterih šolah, zlasti še v Koprju, na enega učitelja mnogo večje število otrok.

S. V.

ZNAMENITA UMETNOSTNA RAZSTAVA »OD TIZIANA DO TIEPOLA« V LJUBLJANI

V Narodni galeriji v Ljubljani je bila pretekli mesec redka umetniška razstava, ki je vzbudila ogromno zanimanje. Razstava je predstavila mojstrovine največjih svetovnih umetnikov od XVI. do XVIII. stoletja (Tizian, Palma Vecchio, Tintoretto, Guardi, Tiepolo in še celo vrsto drugih). To znamenito revijo beneške umetnosti je obiskalo v Ljubljani nad 12 tisoč oseb. Prav tako so bila dobro obiskana strokovna vodstva, ki so jih imeli na željo kolektivov in raznih skupin nad 20. Ljubitelji klasične umetnosti so lahko poslušali tudi tri predavanja naših umetnostnih strokovnjakov (dr. Cevc, dr. Stele in dr. Cankar).

UMRL JE SKLADATELJ MARIJ KOGOJ

V nedeljo 26. februarja letos je umrl v Ljubljani po dolgi bolezni znani slovenski skladatelj Marij Kogoj. Rodil se je v Trstu leta 1895, živel v Kanalu ob Soči, študiral v Gorici in na Dunaju ter se končno naselil v Ljubljani.

Skladatelj Kogoj je ustvaril številne pomembne skladbe za zborovsko in solo petje. Najbolj znana je njegova opera »Črne maske« in libreto za opero »Bogomila«. Napisal je tudi številne otroške pesmi in fuge. Bil je zelo samonikel ustvarjalec v sodobni slovenski glasbeni tvornosti, zlasti na področju vokalne glasbe.

Dobili bomo osrednje glasilo Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije

Po jeseniškem kongresu prosvetnih društev, ko je prišlo do združitve Zveze Svobod in Ljudske prosvete, je bilo vedno bolj čutili potrebo po osrednjem glasilu, ki bi bilo v pomoč pri povezovanju sto in sto prosvetnih društev v Sloveniji, ki bi usmerjalo dejavnost teh društev in bilo obenem ogledalo njihovega dela. Zato je Predsedstvo Sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije sklenilo, da bo začelo izdajati revijo »SODOBNA POTA«. Revija bo začela izhajati marca meseca in letos bo izšla 10 števil. Ker bomo tako dobili osrednje glasilo Zveze prenehata izhajati prosvetna revija »Socialistična misel« in štirinajstodnevnik »Ljudska prosveta«. Kdor je že nakazal naročnino za ti dve glasili, mu bo uprava nove revije štela naročnino za novo revijo »Sodobna pota«, katere posamezni izvod bo stal 40 dinarjev (letna naročnina 350, polletna pa 175 dinarjev).

Uredništvo nove revije si bo prizadevalo, da bo revija urejena in pisana tako, da bo razumljiva in privlačna širokemu krogu članov prosvetnih društev. Revija bo skušala odgovorjati na vprašanja, na katera naletijo društva pri vsakdanjem delu in nuditi gradivo, ki ga društva potrebujejo pri izobraževalnih, vzgojnih in kulturno umetniških prizadevanjih. Zato bo revija potrebna vsakemu prosvetnemu društvu in vsem prosvetnim delavcem, ki se ukvarjajo s poškolskim, izobraževanjem delovnih ljudi.

Med drugim bo revija objavljala članke, krajše razprave in razmišljanja o idejno političnih, organizacijskih in drugih vprašanjih, reportaže in podobne prispevke o družabnem in kulturnem življenju krajev, prosvetnih društev in njihovih skupin, razgovore z izkušenimi prosvetnimi delavci, ankete o posameznih aktualnih vprašanjih, napotke za ureditev

kulturnih domov in društvenih prostorov, ocene raznih uprizoritev, razne strokovne nasvete, ponatise dobrih gledaliških del, zborovske pesmi in skladbe, nasvete glede programov, postavke o novih knjigah, o filmu, o upodobljajoči umetnosti, o knjižničarstvu, o delavskih gibanjih v svetu itd. V reviji ne bo manjkalo še leposlovnih del, zanimivih potopisov, fotografij, umetniških slik, risb, karikaturn, kar vse bo veliko pripomoglo k pestrosti.

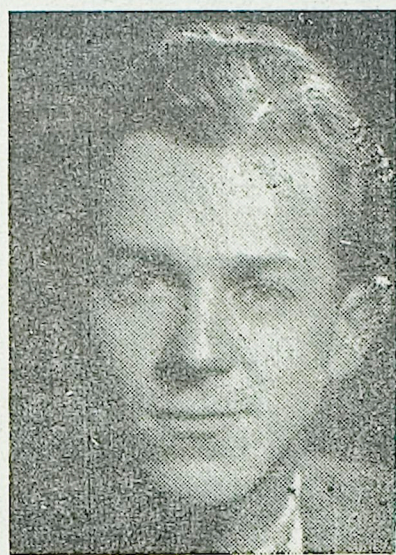
Revija »Sodobna pota« pa ne potrebuje samo bralcev, ampak tudi sodelavce. Zato vabi k sodelovanju vse tiste člane, voditelje društev in prosvetne delavce, ki bi lahko kaj povedali o svojem delu in izkušnjah. Zaželeni so krajši sestavki o vseh pomembnejših društvenih problemih in dogodkih. Napisani so lahko v obliki članka, razmišljanja, reportaže ali dopisa. Prispevke za objavo pošiljajte na naslov uredništva: Ljubljana, Miklošičeva c. 7/I.

Prosvetno revijo »Sodobna pota« lahko naročite pisмено na upravi (Ljubljana, Miklošičeva c. 7/I) ali pri vašem pismonoši, ki vam jo bo tudi dostavljal in pobiral naročnino.

KONCERT V SEŽANI

V ponedeljek, 27. februarja, je priredilo v Sežani narodno reško gledališče uspel koncert slovenskih in hrvatskih narodnih pesmi ter opernih in operetnih arij. Sodelovali so zbor in solisti. Žal pa je odpadla baletna točka, ki jo je zlasti mladina pričakovala z velikim zanimanjem. Dva člana opere sta namreč zbolela že na Reki, eden pa v Sežani. Kljub temu so bili poslušalci s koncertom izredno zadovoljni in so nagradili izvajalce po vsaki točki z navdušenim ploskanjem. Takih prireditev si želimo v Sežani še več.

R. Rojc

IVU ZA ZAVESO

Zavesa je padla. Gledališče Slovenskega Primorja je onemelo. Življenjska drama našega člana Iva Pušnarja je končana. Bolesno je zaječala žena, zajokali so trije otroci: Istok, Mojca, Saška.

Vsi Te vidimo v Tvoji zadnji vlogi Simna v »Botru Andražu« in zato Te ne bomo pozabili nikoli več. Zadnja Te je gledala Postojna. Po prvi predstavi na turneji si se vrnil. »Nisem mogel več«, si se opravičeval. Ivo, ljudem, kakršnega kova si bil Ti, ni bilo potrebno opravičevanje. Bil si nam vsem vzor človeka: delaven, vreden, požrtvovalen in razen tega dober tovariš. Bil si človek, kakršne nam je kovala štiriletna borba našega ljudstva za obstoj, nekatere v gozdovih, druge po raznih taboriščih, človek, kakršnih bi danes potrebovali še mnogo, mnogo, na vsakem delovnem mestu, na vsakem področju.

Vera v zmago pravice nad nasiljem, volja do življenja in ljubezen do trpečega naroda so Ti dajali moč, da si lahko vzdržal strahote nemških in italijanskih ječ in taborišč. Ko si kot dvajsetletni maturant, poln idealov, hotel zaorati ledino, Te je zatekla usoda ob svojem narodu, s katerim si stopal na Golgoti po vseh teh taboriščih, kjer so Ti odvzeli pravico človeka in kjer Te srečujemo samo še pod raznimi številkami.

To poniževanje, vse trpljenje našega ljudstva, ki si ga videl, Ti je utrjevalo voljo in zagrinost ob obstanka. Čim se je zrušil rabelj našega ljudstva, že Te srečujemo na delu med svojim narodom. Povsod si poprijel, kakor da hočeš nadoknaditi vsa štiri leta. Srečujemo Te najprej na Jesnicah v šoli, med mladino, v gledališču med ustanoviteli, med predavateljskim aktivom, v sindikatu, med vodilnimi člani v prosvetni politiki okrajev. In priznanje Ti ni izostalo. Dobil si člansko izkaznico za to, kar si v bistvu že zdavnaj bil — postal si komunist.

Kako smo bili veseli, ko si nam še nekaj ur pred smrtjo sporočil, da se v kratkem vidimo. Usoda, kako si kruta!

S sklonjenimi glavami hodišmo Tvoji delovni tovariši po gledališču, iz katerega bi najraje pobegnili, ker Te še vedno srečujemo na vsakem koraku. Turobno bo udarjal gong v našem gledališču, ker te ne bo več! Ostal nam boš svetel lik igralca — pionirja GSP.

Jesenice, Tolmin, Koper! Iva, našega dobrega, požrtvovalnega Iva, človeka, ki mu je bilo poštenje, pravica in ljubezen do dela vse, človeka, ki ni znal trpeti krivice in hinavščine, ni več.

Še nam odmevajo udarci grude na krsto, kot bi se trgali iz nas.

Zastor je padel. Ivo se je poslovil tiho in skromno, tak kakršen je vedno bil. A v nas bo ostal v nepozabnem spominu kot vzor človeka, očeta, delavca, komunista. Ivo, slava Tvojemu spominu!

Tvoji gledališki tovariši.

Iz dela naših prosvetnih društev

V SENOŽEČAH ŽELIMO, DA BI MLADINA NADALJEVALA Z DOSEDANJIM DELOM. POTREBOVALI BI VEČJI ODER ZLASTI ZA GOSTOVANJA

Pri nas imamo že dve leti DPD Svoboda. V tem času je društvo že lepo napredovalo. Tamburaški zbor si je lani nabavil 16 instrumentov in je že dvakrat z uspehom nastopil. Letos smo dobili še instrumente za godbo na pihala. V Dolenji vasi tako pridno vadijo, da je kapelnik Franc Vidmar prepričan, da bodo za prvomajsko proslavo že lahko sodelovali na prireditvi.

DPD Svoboda ima tudi knjižnico in lepo urejeno čitalnico. Žal pa obisk ni preveč zadovoljiv. Tudi šahovska sekcija že nekaj časa počiva, toda obljublja, da jo bodo znova poživili.

Posebno razveseljivo je dejstvo, da je mladina delavna v dramski sekciji. V tej sezoni bomo našuudarili še eno igro, in sicer Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Starejši in izkušeni igralci mladini pomagajo.

Povedati moram še našo posebno gorečo željo: radi bi imeli primerno dvorano in dovolj velik oder. To bi res potrebovali, če hočemo, da bo prosvetno delo tudi pri nas resnično zaživel. Pri domačih prireditvah se še nekako stisnemo, da bi pa prišlo gostovat k nam kako gledališče, na to ne moremo niti misliti. Upamo, da bomo za svoje želje našli na razumevanje pri občinskem ljudskem odboru; vsi vaščani, zlasti mladina, pa smo pripravljeni prispevati mnogo ur prostovoljnega dela.

S. V.

POSTOJNA JE POKAZALA RAZUMEVANJE TUDI ZA RESNE PRIREDITVE. VPRAŠANJE PREUREDTVE KULTURNEGA DOMA

Dobro pripravljen in obiskan občni zbor Sindikalnega kulturno-umetniškega društva v Postojni je že dal slutiti, da bo zavel v prosvetnem življenju nov, zdrav veter. Večje zanimanje za kulturno-

prosvetno delo pa ni pokazala samo velika udeležba na občnem zboru, ampak tudi na samih prireditvah (proslava Prešernovega dne).

Občni zbor je tudi ugotovil, da sedanji naslov društva ne odgovarja in predlagali so naj se ime spremeni v »Kulturno-prosvetno društvo Postojna«. Predlog je bil sprejet, obenem pa tudi pobuda za ustanovitev DPD Svobode, za kar so v Postojni vsi pogoji, saj je več podjetij in precejšnje število delavcev. Dobro delavsko-prosvetno društvo bi izpolnilo občutno vrzel in bi hkrati spremenilo puls naše prosvetne dejavnosti.

Zlasti ostro je občni zbor postavil vprašanje preureditve kulturnega doma, ki naj bi bil že enkrat usposobljen za kulturno-prosvetno udejstvovanje. Načrti za preureditev poslopja so že dolgo naročeni, prve osnutke so predložili naročniku v korekturo — tu pa se je vsa stvar zataknila in ne more se premakniti z mrtve točke.

V poročilu občnega zbora je bila razveseljiva ugotovitev, da se v prosvetno delo vključuje precej mladine, predvsem iz dijaških vrst. Neprijetno pa je bilo slišati, da delavska mladina še vedno stoji ob strani ter da išče razvedrila v kvartanju in celo v popivanju. Zelo bi želeli, da bi novi odbor našel način, ki bi odvrnil mladino od tega škodljivega tratenja sil in jo privedel do zdravega in koristnega načina prosvetnega udejstvovanja in razvedrila. Nihče seveda ne brani mladini tudi plesnih prireditev, toda pri tem ne sme zamemarjati izobraževanja in kulturne vzgoje.

-e-

S SKUPŠČINE ZVEZE DPD SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV OBČINE DIVAČA. NOVA DRUŠTVA JE TREBA USTANOVITI V VREMŠKI DOLINI ŠIRJENJE NAŠEGA TISKA.

Preteklo nedeljo so se v Divači zbrali delegati vseh prosvetnih društev v občini na svoj prvi občni zbor. Kljub slabemu vremenu in močni burji so bila razen

iz Barke zastopana vsa društva.

Glavno delo vseh naših kulturno-prosvetnih društev je bilo do zdaj usmerjeno v dramske skupine in pevske zборе. Žal imajo dramske skupine velike težave z odri, kjer naj bi nastopale: dvorana v Divači še vedno ni dograjena. V Misličah je sploh nimajo, v Senožečah je oder premajhen, edinole Lokev ima primeren oder v združenem domu. Pevski zbori pa bi rabili dobre pevovodje in več materialnih sredstev.

Knjižnici imamo v občini dve, in sicer v Senožečah in v Divači. Nekaj manjših knjižnic je pri šolah, vendar ne delajo. Omenjeni dve knjižnici imata 1580 knjig; vendar moramo še omeniti, da je knjižnica v Divači zaprta že nekaj mesecev.

Zanimivo je bilo še poročilo o razširjenosti našega tiska. Statistični podatki govore, da imamo v divaški občini samo 432 naročnikov na razne časopise, od tega 132 na dnevnike (torej pride 40 prebivalcev na en dnevnik). Pri tem ne smemo pozabiti, da so v Brkinih cele vasi, kjer časopisov sploh nimajo. To stanje narekuje prosvetnim društvom prav posebno nalogo: agitacijo za širjenje in branje naših časopisov.

Do zdaj so naša prosvetna društva posvečala zlasti premalo pažnje izobraževanju. Tudi sindikati niso pri tem dovolj pomagali, čeprav današnji čas zahteva strokovno in politično razgledanega delavca. Glede na nujno potrebo na terenu je občni zbor sprejel sklep o ustanovitvi izobraževalne sekcije, ki bo zbrala predavateljski kader in organizirala predavanja.

Prav tako bo potrebna na terenu agitacija za pritegnitev novih članov in vključevanje mladine v prosvetna društva.

Živahna razprava udeležencev občnega zbora v Divači in njihova zainteresiranost za reševanje problemov in poživitev kulturno-prosvetne dejavnosti nam je jamstvo za bodoče uspešno delovanje.

Z. R.

Nove revije

OBZORNIK štev. 2

Iz vsebine:

In. Tominc: Prešernovi portreti, V. G. Calderon: Oskumba, T. Mendel: Mlada Indonezija je vnovič stopila v zgodovino, Zoran Hudačas: Ema sama cigareta, Trije mladi pesniki iz Sarajeva, R. Suklje: Heinrich Heine 1797 — 1856, Heine: Iz knjige »Le Grands«, E. E. Kisch: Gussarska luka, Slovenski umetnik N. Pirnat, Slavne umetnine, Alberto Moravia: Romul in Rem, J. Sašel: Rimska zasedba Balkana, M. Kyber: Jaka Krak, Stane Novak: Držnost pri živilih, Dobovišek: Addis Abeba, F. Rož: Organizator, Dž. Nehru: Tri poglavja iz zgodovine Indije za otroke, Z. Petan: Shkaespearovi dediči, Moda, nasveti, zanimivosti, humor, Slikovne priloge.

NOVA OBZORJA, štev. 1

Iz vsebine:

PROZA — Janez Gradišnik: Pogubna strast mojega strica, Marja Borsnik: Imamo svojo zgodovino (pogovor z Ilko Vaštetov), Jara Ribnikar — Jože Kastelic: Largo, Rozka Stefan: Adam Mickiewicz, Zarko Petan: Na postaji, POEZIJA — Anoton Vodnik: Išcem te, France Ončič: V predmestni kavarni, Viktor Konjar: V tišini, Tihozitje, Slavko Jug: Skica, Saša Vegri: Pesmi, Cesare Pavese — Dušan Zeljeznov: Pesmi, Marička Znidaršič: Slovo od vrat, Jesenski čas, Japonski motiv, Gustav Strniša: Prijatelju, Kos, Jože Humer: Mavrica.

OCENE IN POROČILA — Herbert Grün: Okrogli zapiski, Površna politična meditacija — na rob političnim meditacijam Miška Kranjca, Jože Pogačnik: Življenjski modrec vrednoti življenje (Ob VII. knjigi Trdinovega Zbranega dela), Branko Rudolf: Zdenek Nemeček. Zahodno od Panonije.

ZAPISKI — Branko Rudolf: Kratki zapiski o Benetkah, Boris Kranjc: Slikar Janez Mežan.

Izšel je „Gospodarski koledar 1956“

Zaradi omejitve v potrošnji električnega toka je »Gospodarski koledar 1956« izšel šele te dni iz tiska.

Toda glede na bogato vsebino ta zamuda ne bo povzročila prevelikih težav uredništvu »Nove proizvodnje« pri razprodaji naklade. V letošnjem »Gospodarskem koledarju 1956« so objavljeni članki o prav vseh proizvodnih industrijskih strokah, članke so prispevali ne le naši najvidnejši strokovnjaki iz proizvodnje, marveč tudi naši ekonomisti, gospodarstveniki, člani Izvršnega sveta LRS, člani predsedstev družbenih organizacij itd. Tov. Zoran Polič je napisal članek »Odkrivanje napak nam omogoča boljše gospodarjenje«, tov. Vladimir Krivic »Komune in naš nadaljnji gospodarski razvoj«, Roman Albreht »Sindikati v letošnjem letu«, dr. Lavo Čermelj »Ob obletnici londonskega sporazuma«, dr. Julij Felaher »Koroški Slovenci v letu 1955«, Srečko Rihtar popisuje pomen in realizacijo tehniške pomoči, prof. dr. Stojan Pretnar podaja gospodarske poglede v zvezi z vprašanji iznajditeljstva. Tone Klemenčič piše o proizvodnosti dela, plačah in osebnih potrošnji, dr. Marjan Dular je objavil članek »O organizaciji dela v podjetjih« in še posebej »O varnosti pri delu«, Edvard Pirnat opisuje težke dolžnosti računovodij in knjigovodij, Pavličič Jože piše o kaznivih dejanjih v gospodarstvu, Tone Klemenčič objavlja zelo priročno zbirko »Gospodarskih predpisov«. V »Gospodarskem koledarju 1956« so nadalje objavljeni članki o našem kmetijstvu, o kmetijskih združenjih, o problemih v gradbeništvu, o novih poteh v pospeševanju graditve stanovanj, o problemih gradbenih kadrov, o vzgoji kvalificiranih kadrov, nadalje je v koledarju obdelan promet v LR Sloveniji, trgovstvo, turizem, obrtništvo, njegov razvoj in najbolj pereči problemi in naša komunalna delavnost. Pa še vse polno drugega važnega materiala je v »Gospodarskem koledarju 1956«.

Uprava »Nove proizvodnje« razpošilja te dni »Gospodarski koledar 1956« vsem naročnikom, pa tudi drugim važnejšim gospodarskim organizacijam, ki »Gospodarskega koledarja 1956« niso naročile, jim bo pa pri delu v letošnjem letu nujno potreben. Kdor koli si bo »Gospodarski koledar 1956« ogledal, ga bo prav gotovo tudi obdržal in poravnal po 500 din za iz-

vod na tekoči račun »Nove proizvodnje« Ljubljana 60-KB-1-1142.

Uredništvu »Nove proizvodnje«, glasila Zveze društev inženirjev in tehnikov LRS je treba priznati, da je tudi v letošnjem »Gospodarskem koledarju 1956« zbralo izpod peresa naših najbolj razgledanih strokovnjakov najvažnejšo snov, ki jo morajo pri svojem delu poznati vsi v naših gospodarskih organizacijah. »Gospodarski koledar 1956« spada torej v vsa vodstva naših gospodarskih podjetij, v vse naše knjižnice, pa celo v vse naše šole.

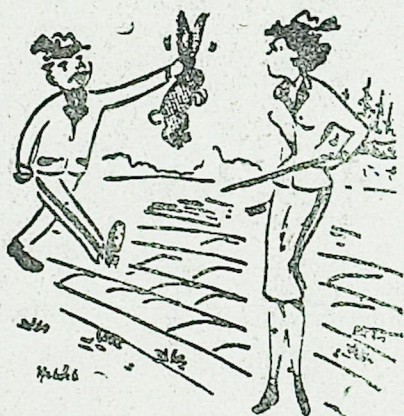
»Gospodarski koledar 1956« naročajte pri Upravi »Nove proizvodnje«, Ljubljana, Trubarjeva 15, p. p. 407, tekoči račun Ljubljana 60-KB-1-1142.

Kmetijska zadruga v Kopru prireja

I. RAZSTAVO VIN svojih članov

Razstava bo odprta dne 3. in 4. marca 1956 v prostorih nove tržnice

- Na razstavi bo sodelovalo okrog 150 vinogradnikov (proizvajalcev)
- Namen razstave je poglobiti študij naših sort in ugotoviti odstotek pokvarjenih in slabopredelanih vin
- Najboljše razstavljalce bomo nagradili
- Gostinska podjetja in drugi pooblaščenci nakupovalci vin bodo lahko sklepali odkupne pogodbe.

»Aha, sem ga le ustrelila!«
»Kaj še, poginil je od smeha!«

Radio KOPER

NEDELJA, 4. MARCA:

8.00 Kmetijska ura — 13.30 Poročila — 13.45 Glasba po željah — 15.15 Za našo vas — 15.45 Lahka glasba — 16.00 Primorska burja — 19.25 Zabavna glasba, šport in objave — 19.45 Domače vesti — 23.15 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 5. MARCA:

6.30 Jutranje vesti — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poje zbor hrvaških učiteljev p. v. J. Završkega — 13.45 Od melodije do melodije — 14.15 Opoldanski dnevnik — 14.40 Zabavna glasba in objave — 19.25 Tajčević-Leskovic: Stirijske balkanske plesne — orkester Slo. filharmonije, dirigira B. Leskovic — 19.35 Glasbeni barometer z orkestrom Les Brown — 19.45 Domače vesti, zabavna glasba in objave — 23.15 Plesna glasba.

TOREK, 6. MARCA:

6.30 Jutranje vesti — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Dvajset minut skozi diskoteko opernih arij — poje slavni baritonisti — 13.50 Melodije za veselo ure — 14.15 Opoldanski dnevnik — 14.40 Zabavna glasba in objave — 19.25 Lhotka-Kalinski: Matija Gubec — zaključni prizor. Pojeta baritonist V. Ružđjak in basist J. Križaj z zagrebškim opernim orkestrom — 19.45 Domače vesti, zabavna glasba in objave — 23.15 Plesna glasba.

SREDA, 7. MARCA:

6.30 Jutranje vesti — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Od melodije do melodije, vmes ob 13.45 Glasbena kronika — 14.15 Opoldanski dnevnik — 14.40 Zabavna glasba in objave — 19.25 Dva zbora J. Hotovca: O, klasje moje — Jadovanka za teletom — 19.35 Deset minut z Doris Day — 19.45 Domače vesti, zabavna glasba in objave — 23.15 Plesna glasba.

ČETRTEK, 8. MARCA:

6.30 Jutranje vesti — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Glasba po željah — 14.15 Opoldanski dnevnik — 14.40 Zabavna glasba in objave — 19.25 Trije samospjevi skladateljev A. Srebotnjaka, S. Osterca in A. Lajovica — poje sopranistka J. Sfiligoj — 19.35 Ritmi in melodije za Hammond orgle — 19.45 Domače vesti, zabavna glasba in objave — 23.15 Plesna glasba.

PETEK, 9. MARCA:

6.30 Jutranje vesti — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Ugani z nami, kaj je to? (Nagradna oddaja) — 14.15 Opoldanski dnevnik — 14.40 Zabavna glasba in objave — 19.25 Dve fantaziji na slovenske narodne motive izvaja pianist M. Lipovšek — 19.35 Deset minut v ritmu tanga — 19.45 Domače vesti, zabavna glasba in objave — 23.15 Plesna glasba.

SOBOTA, 10. MARCA:

6.30 Jutranje vesti — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Veselo sobotno popoldne — pisan glasbeni spored — 14.15 Opoldanski dnevnik — 14.40 Zabavna glasba in objave — 19.25 Tri ljubke skladbe zaigra saksofonist Srečko Dražil — pri klavirju P. Silvic — 19.45 Domače vesti — 22.45 Plesna glasba.

MAIL OGLASI

Klub koprskih študentov vabi na veliki tradicionalni akademski ples, ki bo jutri v soboto 3. t. m. v vseh prostorih hotela Triglav s pričetkom ob 20.30. Igrata dva priznana orkestra. Na sporedu so tudi pevске in zabavne točke ter izvolitev kraljice plesa.

Odbor

RAZPIS

Obrtno zidarsko podjetje v Kopru razpisuje mesto samostojnega knjigovodje z najmanj 5-letno prakso. — Nastop službe takoj ali najkasneje 1. aprila letos. — Plača po tarifnem pravilniku. — Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja.

ZAHVALA

Vsem, ki so v sredo, 22. februarja, spremili na zadnji poti našega draga moža in očeta

LUDVICA ŽERJAVA
učitelja v pokoju v Brezovici

se prisrčno zahvaljujejo družine
Žerjav in Ban
Brezovica, Koper, Rim.

PREKLIC

Preklicujem vse, kar sem govoril žaljivega o Ani Grižon iz Krkavč št. 56 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od zasebne tožbe.

Reja Jože
Krkavče 91

Gledališče SLOV. PRIMORJA

Cetrtek, 1. marca ob 20.00 Hopwood — **SKANDAL** — Red B in izven
Petek, 2. marca ob 20.00 Hopwood — **SKANDAL** — Izven — Predstava v korist prizadetih po elementarnih neizidih

Sobota, 3. marca ob 19.30 Hopwood — **SKANDAL** — Predstava v Antonu Nedelja, 4. marca ob 16.00 Hopwood — **SKANDAL** — Predstava v Bertokih

Ponedeljek, 5. marca ob 20.00 Ocvirk — **SREČNO, LJUDJE!** — Predstava v Portorožu

Torek, 6. marca ob 20.00 Ocvirk — **SREČNO, LJUDJE!** — Predstava v Piranu

Sreda, 7. marca ob 20.00 Ocvirk — **SREČNO, LJUDJE!** — Predstava v Novi vasi

Cetrtek, 8. marca ob 19.30 Ocvirk — **SREČNO, LJUDJE!** — Predstava na Skofljah

Petek, 9. marca ob 16.00 Hopwood — **SKANDAL** — Predstava v bolnici v Ankaranu

Sobota, 10. marca ob 20.00 Hopwood — **SKANDAL** — Predstava v Vanganelu

Nedelja, 11. marca ob 16.00 Držić-Rupel — **BOTER ANDRAZ** — Predstava v Hrpoljah

Sreda, 14. marca ob 20.00 Aleksander Marodič — **NA DNU KELIHOV** — Praznovanja — Red A in izven

Cetrtek, 15. marca ob 20.00 Aleksander Marodič — **NA DNU KELIHOV** — Red B in izven.

KZ KOPER PRIPRAVLJA RAZSTAVO VIN

V torek je posebna komisija dobrih poznavalcev vin, članov KZ in vinskih strokovnjakov preizkusila nad sto vzorcev belih mešanih, sortnih in črnih vin, ki so jih dali na razpolago člani zadruge. Komisija je poslala vzorce nju, aromi, okusu in strokovni negi. Za vsak vzorec so člani komisije izpolnili poseben tiskan obrazec in pripisali točke. Med vsemi poslanimi vzorci je komisija dobila samo nekaj vzorcev, ki jim je prisodila skoro celotno število predpisanih točk.

Komisija je bila mnenja, da so letošnja vina na splošno slabša, saj govorijo, da je nekako 40 odstotkov vina tako pokvarjenega, da ni sposobno ne za zunanji in ne za notranji trg. Namen razstave vin, ki jo pripravlja kmetijska zadruga Koper bo prav ta, da bodo vinogradniki, oziroma kletarji sponzali, kje delajo največ napak. Nekateri vinogradniki so vzorce poslali prav z namenom, da bi zvedeli, kakšne pomanjkljivosti in napake imajo njihova vina.

KAPNIKI V POSTOJNSKI JAMI NEPOŠKODOVANI

Precejšnje presenečenje je vzbudil članek, objavljen pretekli teden v »TT«, češ da je potres poškodoval najlepši kapnik v Postojnski jami. Posebna komisija, ki je na licu mesta ugotavljala morebitno škodo v jami, ni našla omembe vrednih okvar. Neki kapnik, ne tisti, ki ga pisec omenjenega članka navaja, ima res majhno razpoko, ki pa ni nastala ob sedanjem potresu, pač pa že nekaj let poprej.

Obiski v Postojnski jami se kljub ostri zimi nadaljujejo in ni bojazni, da bi prišlo do nesreč, ker ni kapnikov, ki bi bili nevarni, da se zrušijo.

»Ština«

Članarino Prešernove družbe lahko plačujete tudi v obrokih.

NOV AVTOBUSNI VOZNI RED

NA PROGAH KOPER—TRST IN BUJE—TRST

V VELJAVI OD 26. FEBRUARJA 1956 DALJE

ODHODI IZ KOPRA V TRST vsak dan ob 7.00, 10.20, 15.00 in 18.00 uri.

ODHODI IZ TRSTA V KOPER vsak dan ob 7.30, 13.00, 15.30 in 19.00 uri.

ODHODI IZ BUJ V TRST vsak torek, četrtek in petek ob 7.30 in vsako drugo nedeljo ter vsak ponedeljek, sredo in soboto ob 17.00 in vsako drugo nedeljo ob 16.00 uri.

ODHODI IZ TRSTA V BUJE vsak torek, četrtek in petek ob 16.00 uri in vsako drugo nedeljo ter vsak ponedeljek, sredo in soboto ob 7.15 in vsako drugo nedeljo.

»OREH«

MIZARSKO PODJETJE

DEKANI pri Kopru

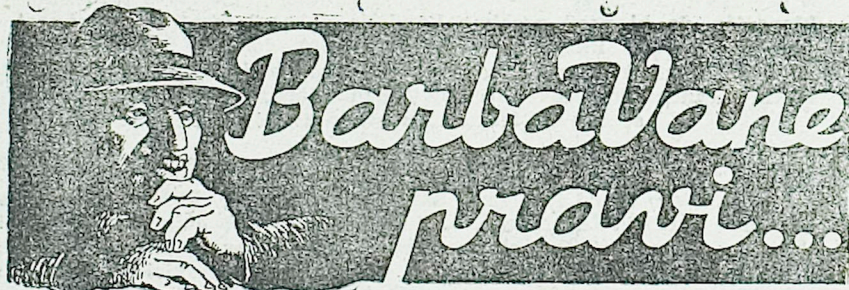
prevzema in hitro izvršuje vsa v mizarstvo stroko spadajoča dela.

Izdelujemo po načrtih, prinesenih merah in željah, stavbeno, pohištveno in pisarniško opremo ter opremo lokalov.

Oglejte si naše zadnje modele kuhinjskih garnitur raznih izvedb!

Naše geslo je: hitro, trpežno, poceni in za vsak okus!

PREPRIČAJTE SE! ● ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Zdi se mi, da že lahko napišem, da je zima mimo; vsaj zame, ki se držim raje bolj ob morju in grem svoj revmatizem na toplem sončku. Začenjajo pa se tudi že prve priprave na turistično sezono. Koprsko pristanišče je že razrušeno, prav tako nekaj kopljejo tudi v parku. Upam, da ne bo tako, kakor druga leta, ko smo imeli priložnost opazovati našo komunalno dejavnost sredi največje sezone. Tako so tudi domači in tuji turisti videli, da smo delavni ljudje, ki se ne bojimo poletne pripeke. Mislim, da mi ne bo nihče zameril, če sem to napisal. Raje pač zdaj povem, kar je bolj kot pa zvoniti po toči. Pohitimo torej in pokažimo, da smo se nekaj naučili iz lanskim in predlanskim izkušenj.

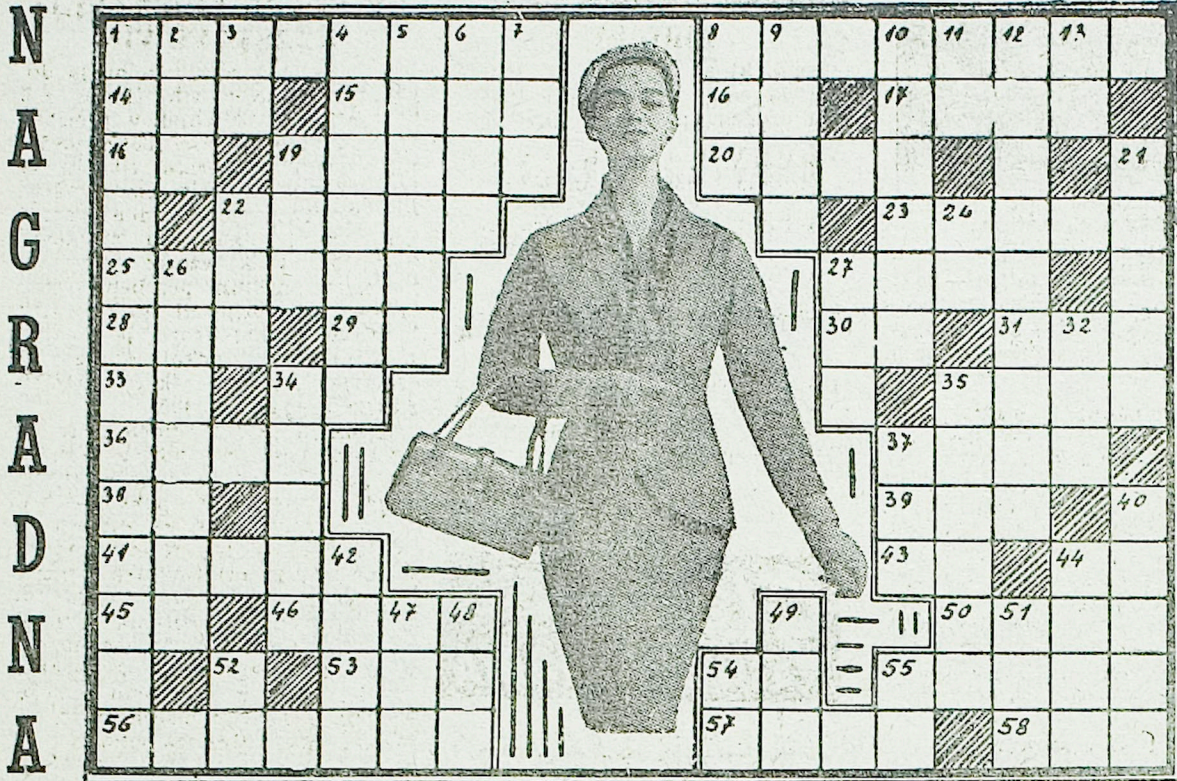
Ker sem že pri tem, bi svetoval odgovornim v Taverni, naj se že enkrat spravijo nad tisto ograjo, ki jim visi vsa polomljena pred vrati že vso zimo. Če se že niso spomnili, da jo nekam shraanijo, ko jo niso več rabili, naj vsaj zdaj poberejo in spravijo stran, kar je še ostalo. Prav tako bi bilo lepo, če bi šel kdo, ki ima besedo pri popravilu stanovanjskih hiš, pogledat, koliko peska in apna je ostalo pred tisto hišo v Provedu pri Semedeli, kjer so imeli namen

nekaj popravljati. Pet metrov peska je bilo svojčas in plačan je bil v devizah. Toda od tega je že dolgo in burja in dež sta naredila svoje. Bo treba pač pripeljati drugega. Končno pa, saj ni daleč in tudi cesta je lepa. Upamo, da bo tudi sklad za popravilo stanovanjskih zgradb to prenesel.

Kmalu bi bil pozabil še nekaj, kar je v zvezi s sezono. V hotelu Triglav pripravljajo veliko preseenečenje. Že vso zimo dresirajo simpatično miško in jo pripravljajo za nastop. Kaže, da je izredno glasbeno nadarjena, saj se pogostoma prikaže na plesišču. Rada ima lahko glasbo.

Je pa to vrag! Komaj sem začel pisati, že vpijejo nad mano naj neham, ker da ni prostora. Niti kratkega pogovora z mojimi zvestimi dopisniki mi ne privoščijo. Zato jih prosim, naj mi ne zamerijo, če nisem povedal vsega, kar so me prosili, da jim razložim. Naj Vam pa povem v tolažbo, da to ne bo trajalo dolgo. Sedaj se namreč borim, da mi dajo prostor na kakšni drugi strani, kjer ni take stanovanjske stiske. Ko to dosežem, pa se bom razpisal, da me boste imeli vsi dovolj!

Do takrat lepo pozdravljeni!
Vaš Vane.

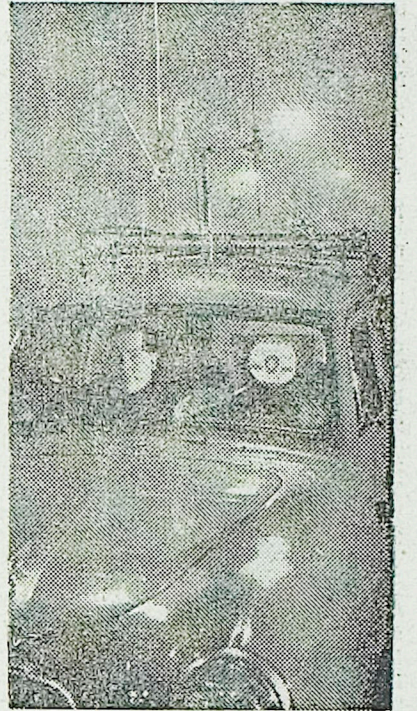

K R I Ž A N K A

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

Televizija tudi v letalih in avtomobilih

Angleški radiotehnik Arthur Parker je skonstruiral posebni televizijski sprejemnik, s pomočjo katerega lahko potniki v avtomobilih in letalih gledajo televizijske programe. S svojim aparatom se je izumitelj posrečil sprejem oddaje tudi v višini 4 tisoč metrov nad morjem.

„MODA“ IZOLA

Vodoravno: 1) in 8) gospodarska organizacija; 14) kazalni zaimmek (srbohrvaški); 15) ploskovna mera; 16) latinski predlog; 17) oris; 18) oziralni zaimmek; 19) copata, omahljiv človek (četrti sklon ednine); 20) oster, mrk; 22) žensko ime; 23) spričevalo; 25) tekstilni delavec; 27) oče (ljubkovalno); 28) blago za irhaste hlače; 29) predlog; 30) pritrilnica; 31) reka v Egiptu; 33) in 34) dve različni noti iz solmizacije; 35) oblika glagola rigati, tudi mesto ob Baltičkem morju; 36) domača žival, ki daje surovino za tekstilno industrijo; 37) zgodnje; 38) prvi soglasnik in prvi samoglasnik abecede; 39) osebni zaimmek; 41) bitje (srca, žile); 43) druga in osma črka abecede; 44) osebni zaimmek; 45) kazalni zaimmek; 46) morske živali; 50) zločin; 53) podoba; 54) kemični znak za aluminij; 55) še ni uš; 56) ime poznane tekstilne tovarne v Varaždinu; 57. v njej hranimo pomrtni pepel; 58) zgoden.

Navpično: 1) dve glavni vrsti blaga, ki ga dobite v poslovalnicah trgovskega podjetja »Moda« po konkurenčnih cenah; 2) konic kopnega; 3) kratica za glavni odbor; 4) je iz volne (ž. sp.); 5) del moškega perila; 6) pokrivalo; 7) kratica za Okrajni ljudski odbor; 8) ga rabimo pri hlačah; 9) velika reka na Poljskem; 10) dve jopi; 11) pesnitev; 12) barvano tekstilno blago — tudi ime tovar-

ne v Kranju; 13) enajsta in devetnajsta črka abecede; 19) ruta; 21) mesto ob obali, kjer ima sedež trgovsko podjetje »Moda«; 22) raste na vlažnih in senčnih tleh; 24) kratica za politično organizacijo; 26) ovratnica; 27) vzvišena lirska pesem; 32) ime slovenskega pesnika, doma iz Nabrežine pri Trstu (Gruden); 34) indijski čarovnik; 35)

glavno mesto Burme; 37) skrajni del; 40) Slovensko pristaniško mesto, kjer ima trgovsko podjetje pod 44 navpično svojo prodajalno; 47) orodje za brušenje žag (množina); 44) ime podjetja, ki bo darovalo nagrade reševalcem križanke; 47) plemensko govedo; 48) mednarodni izraz za bivše; 49) strast; 51) nasprotje vojne; 52) dva enaka sloglasnika; 54) prva in zadnja črka abecede; 55) krajša oblika osebnega zaimka.

Beseda reševalcem

V današnji številki objavljamo prvo nagradno križanko te vrste. Križanka ni težka in jo bodo naši bralci lahko rešili. Med reševalce, ki nam bodo poslali pravilno rešitev do 11. marca t.l. bomo razdelili 5 lepih nagrad:

1. nagrada: blago za žensko obleko po izbiri
2. nagrada: par moških ali ženskih čevljev po izbiri
3. nagrada: moška srajca, prav tako po izbiri
4. nagrada: naš list brezplačno za eno leto
5. nagrada: naš list brezplačno za pol leta.

Prve tri nagrade je prispevalo trgovsko podjetje »Moda« iz Izole.

Za opozorilo še to: v izrezane slike križanke čitljivo napišite rešitve, ker jih sicer ne bomo upoštevali. Rešitve pošljite na naslov: Uredništvo »Slovenskega Jadrana« Koper — Santorjeva ulica 26, z označbo »Nagradna križanka »MODA«, priložen pa mora biti nagradni kupon iz današnje številke. Nagrade bo razdelil žreb.

V prihodnji številki bo spet nagradna križanka. Takrat za deset lepih nagrad trgovskega podjetja »Klas« iz Kopra.

Pridno na delo in obilo uspeha!

UREDNIŠTVO

KRIŽANKA
»MODA«
NAGRADNI KUPON

EMIL FRELIH:

PO MORJU MED SVET

Z novinarjem sva vstala, da bi si ogledala vsaj pročelje in vhod tega hotela. Ni bilo nama žal. Vrata, ki sva mu razložila namen najinega obiska, je dovolil ogled. Z avla sama je bila tako razkošno opremljena, kar sem do takrat v resnici videl samo v filmih, ki jim prikazanega razkošja nisem mogel verjeti. Očarana sva obstala na marmornatih tleh, pokritih z belimi preprogami. Arkade krog in krog so bile v mavrskem slogu, prav tako pozlačeni lestenci, katerih luč je fantastično obsevala vodomete na sredi avle. V marmornatih koritih je plavalo nešteto rib v raznih barvah, kakršnih dotlej še nisem bil videl. Stene so bile vse v mozaiku, s katerega se je zlasti na gosto odražala zlata barva. Oranžni, karminasto rdeči in zeleni zastori so zastirali posebne sobe za obiske in razgovore. Na sredi je bil prehod v drugi, še bolj razkošni prostor z barom, za priložnostno krepčanje gostov. Takšnih in temu podobnih javnih orientalskih lokalov je več. Zal pa smo drugi dan v arabski četrti Orana videli še vse preveč prebivališč, ki niso primerna niti za živali, kaj šele za ljudi.

SIROMAŠNA BIVALIŠČA V ARABSKI ČETRTH ORANA

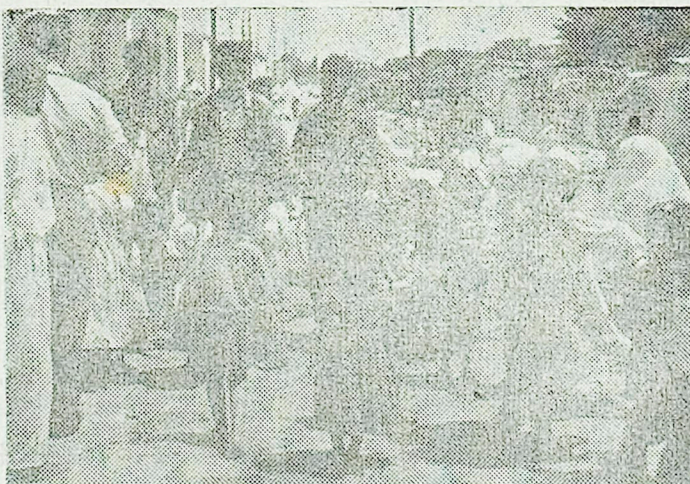
Z avtobusom smo se odpeljali v arabsko četrt. V sprednjem delu so lične hiše, čimbolj pa se bližaj notranjosti, so stavbe in ulice vse bolj zanemarjene. Kmalu smo se znašli med barakami, zbitimi z lesom, lepenko in valovito pločvino ali pa kar z blatom zmašenimi brlogi. Strašen smrad se je širil in roji muh so se podili po gnilih odpadkih in smeteh. Ves okraj je brez kanalizacije, zato ljudje odmeta-

vajo odpadke ter vso umazanijo v odprte jarke sredi ulic, če te prehode med brlogi sploh lahko imenujem ulice. Sparina vročega sonca je še stopnjevala smrad, ki je bil mešanica gnilobe in človeških iztrebkov. Vik in krik je prihajal iz bivališč in otroci, ki so vsi črni, če ne že po polti pa po umazaniji, so se z vreščanjem zbirali okoli nas.

OTROČAD IZ ARABSKE ČETRTH

Čimbolj smo šli v notranjost, tembolj so se zgrinjali okrog nas tudi odrasli. Postali smo previdnejši in se bolj držali vkup. Preveč smo namreč slišali o napadih in ropih. Čeprav je bil dan, vendar nikoli ne več, kdaj so te obkolili ljudje v sovraštvu do vsakogar, ki ogleduje njihovo revščino. Vendar so si ti ljudje po večini sami krivi siromaštva. So namreč veliki lenuhi. Četudi dobe delo, rajši polegavajo ves dan, zvečer pa že najdejo koga, da ga oropajo.

Pridružil se nam je mlajši moški in vprašal francosko,

kdo in od kod smo. Razveselil se nas je, ko smo dejali, da smo iz Jugoslavije. Najbrž bi ne bil tako prijazen, če bi bili Francozi. Opozoril nas je, naj se ničesar ne bojimo, ker gre on kot domačin z nami, sicer pa je v resnici nevarno, če koga zalotijo samega. Iz brlogov so prihajali ljudje na dan in našega spremljevalca spraševali, kdo smo. On pa je ponosno odgovarjal, da smo menda nekakšna jugoslovanska delegacija, ki si je prišla ogledati njihov kraj. Življenje tam poteka brez kakršnegakoli sramu. Otroci kot odrasli so opravljali vprico nas potrebo, dekleta pa se razgaljala in nam kazala stegna in grudi. Mladi, morda dvanaest do štiri- najstletni deklici sta si druga drugi razgaljali grudi izza bluz, se prijemali zanje in jih razkazovali nam z divjim krohotom. Tako smo se v precej čudni okolici bližali ozki ulici. Vsi prebivalci so naenkrat zavriščali, ko so zagledali nas. Nekaj deklet je prišlo na sredo ulice in so pričele v vsesplošnem smehu dvigati krila in nam kazati goloto, medtem so jim bile grudi gole pod malomarno zapetimi bluzami. Prisotni moški so se razposajeno krohotali ženskam in menda tudi nam, kajti jadrno smo se obrnili in jo odkurili iz ozkega prehoda, preden bi nas mogli obkoliti. Podzvestno smo se držali za žep, kjer so bile naše izkaznice in denarnice. Fotografske aparate pa smo krčevito tiščali k sebi. Mladenič, ki nas je vodil, je dejal, da smo prav storili, ko smo se obrnili, kajti zgoditi bi se moglo zares, da bi nas okradli in še slekli povrh, kot so to nekoč storili z nekim potnikom, da je moral v samem perilu skozi mesto na ladjo. Tudi sicer je odganjal vsiljivce od nas, ki so hoteli prosjačiti. V resnici sem si želel čimprej oditi. Ne iz strahu, da bi morda moral brez hlač skozi Oran. Zelen sem si iz tega kraja, ker nisem mogel več gledati nečloveškega življenja in pa zaradi neznosnega smrada.

Srečni smo stopili na glavno asfalirano cesto, ki je vodila nazaj v središče mesta in pošteno smo se oddahnili. Spetoma smo srečali solarčete, ki so se z menažkami in žlicami v rokah v razposajenem viku in kriku vračali iz šole. Arabski solarčki prejemajo namreč kosilo v šoli. S tem hočejo oblasti vsaj deloma omiliti revščino tega kraja, menda pa je to tudi vaba za starše, da otroke sploh pošiljajo v šolo.